

Företagandet i Stockholms stad

Anställda och arbetsställen 2013–2020

Uppdaterad 2020

Företagandet i Stockholms stad

Anställda och arbetsställen 2013–2020, uppdaterad 2020

Beställare: Invest Stockholm och Arbetsmarknadsförvaltningen, Stockholms stad

Rapporten är framtagen av Sweco 2018 och uppdaterad av Invest Stockholm 2020

Foto framsida: Yanan Li

Foto sid 5: Henrik Trygg

Foto sid 9: Yanan Li

Foto sid 30: Yanan Li

Foto sid 45: Tove Freij

Foto sid 49: Henrik Trygg

Innehåll

Inledning.....	4
Läsanvisning.....	5
Metod.....	6
Nomenklatur.....	8
Företagandet i Stockholms stad	10
Företagandet i stadsdelsområdena	17
Fördjupande studie av Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta.....	27
Initiala effekter av COVID-19 på företagandet och näringslivet i Stockholm	31
Vad säger företagen?	40
Sammanfattande analys.....	46
Appendix	50

Inledning

Stadens nämnder och bolagsstyrelser ska samverka för att säkerställa ökat företagande, fler arbetsplatser och goda förutsättningar för näringslivet i Stockholm. Som en del i detta arbete har berörda nämnder och bolag ett specifikt uppdrag att kartlägga möjligheterna för ökad tillväxt inom respektive stadsdels geografiska område genom en lokal näringslivsanalys. Rubricerad tillväxtanalys svarar upp mot dessa av kommunfullmäktige beslutade uppdrag. Utifrån denna kartläggning kan vidare analyser tas fram för utveckling av områden där stadens nämnder och bolagsstyrelser kan göra mest nytta och ge störst positiv effekt för företagandet i Stockholm.

Rapportens slutsatser i korthet

90 000 fler jobb i staden sedan 2013

Mellan år 2013–2020 har antalet arbetsställen ökat med 23 procent i staden som helhet. Tillväxten av arbetsställen har dessutom varit relativt jämt spridd över stadens olika stadsdelsområden sett till relativa tal. Vad gäller tillväxten av antalet anställda ser bilden något annorlunda ut. Framförallt är det innerstaden som har stått för den största tillväxten i både absoluta och relativa tal medan många stadsdelsområden i ytterstaden släpar efter. Farsta har haft en negativ tillväxt på -8,5 % 2013–2020 gällande antalet anställda. Hela innerstaden, Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Skarpnäck och Skärholmen har haft den kraftigaste tillväxten av antal anställda, med över 15 procent. Sammantaget ökade antalet arbetsställen med nästan 17 000 och antalet anställda med omkring 90 000 personer mellan perioden 2013–2020.

Alla stadsdelar behöver inte ha allt – men detta förutsätter god nåbarhet

Analysen över stadens branschstruktur visar att Stockholms stad har en kompletterande arbetsmarknad. Olika stadsdelar har sina egna profilnäringar som växer. I innerstaden och Kista finns kunskapsintensiva näringar och i vissa delar av ytterstaden finns verksamhetsområden med näringar inom t.ex. bygg, handel och logistik. Eftersom pendlingsförutsättningarna i länet är goda är människor villiga att pendla mellan jobb och arbete. Detta talar för att alla stadsdelar inte behöver ha en komplett arbetsmarknad. Snarare är det mixen tillsammans, där flera mer eller mindre specialiserade stadsdelar utgör en diversifierad stad. Detta förutsätter i sin tur fortsatta investeringar i infrastruktur och hållbart resande för att smidigt underlätta pendling och stärka matchningen mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Så kan näringslivet stärkas

Analysen visar att Stockholms stad har ett starkt näringsliv som attraherar många företag. Samtidigt visar intervjuerna med företagen att det finns ett antal utmaningar som kan hämma tillväxten. Följande områden ser rapporten som viktiga för näringslivsarbetet i staden framöver:

- Förbättra tillgången till ändamålsenliga lokaler till en rimlig kostnad
- Underlätta rekrytering
- Öka tryggheten och säkerheten i verksamhetsområdena och vissa företagsområden, t.ex. Kista
- Förbättra dialogen mellan staden och företagarna
- De fyra fokusområden som definierats i stadens näringslivspolicy från maj 2020 är ett viktigt verktyg för att stärka näringslivsarbetet.

Läsanvisning

Rapporten företagandet i Stockholms stad innehåller analyser kopplat till näringsliv, arbetsmarknad och stadsutveckling. I tabellen nedan framgår vilka sidor som riktar sig till dig beroende på vad du arbetar med eller är intresserad av.

För dig som arbetar med arbetsmarknadsrelaterade frågor:

Utvecklingen av anställda och arbetsställen i staden	s. 10-16
Utvecklingen av anställda och arbetsställen i stadsdelsområdena	s. 17-22
Profilnäringar i stadsdelsområdena	s. 23-26
Specialstudie Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta	s. 27-29
Initiala effekter av COVID-19 på Stockholms näringsliv	s. 31-39
Företagens syn på rekrytering, kompetensförsörjning och kanaler för rekrytering	s. 42

För dig som arbetar med stadsutveckling och strategi:

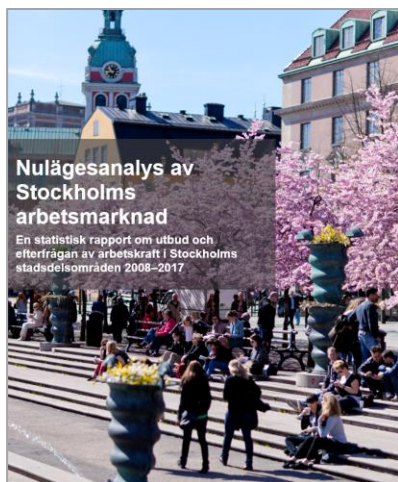
Tillväxtområden och branschbredd	s. 20-23
Profilnäringar i stadsdelsområdena	s. 23-26
Specialstudie Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta	s. 27-29
Initiala effekter av COVID-19 på Stockholms näringsliv	s. 31-39
Företagens preferenser för lokalisering	s. 40-41
Vad kan göras bättre enligt företagen? (kontakt med staden, attraktivitet m.m.)	s. 43

För dig som arbetar med lokalt utvecklingsarbete

Utvecklingen av anställda och arbetsställen i stadsdelsområdena	s. 17-22
Profilnäringar i stadsdelsområdena	s. 23-26
Initiala effekter av COVID-19 på Stockholms näringsliv	s. 31-39
Vad kan göras bättre enligt företagen? (kontakt med staden, attraktivitet m.m.)	s. 43

Vill du veta mer?

För dig som vill veta mer om arbetsmarknaden och företagandet i Stockholms stad finns ytterligare två kunskapsunderlag framtagna:

Rapporten: Nulägesanalys av Stockholms arbetsmarknad 2008–2017

Rapporten är en statistisk analys av utbud och efterfrågan av arbetskraft. I rapporten får du bland annat en fördjupad kunskap om sysselsättningsutveckling, pendlingsmönster, matchningsindikatorer. Rapporten kommer att uppdateras under hösten 2020 och då innehålla en starkare kvalitativ del.

Faktablad för samtliga stadsdelsområden

Faktablad har tagits fram för samtliga stadsdelsområden. I dessa kan du bland annat få information om utvecklingen över tid för anställda och arbetsställen, stadsdelsområdenas profilnäringar och de snabbast växande branscherna. Dessutom presenteras ett antal statistiska nyckeltal såsom förvärvsfrekvens, arbetslöshet, pendling, m.m.

Metod

Denna rapport baseras till största delen på statistik från SCB:s Företagsdatabas. Utifrån den databasen är det möjligt att studera statistik på detaljerad områdesnivå om bland annat anställda, arbetsställen, arbetsplatser, ägandeform och näringsgren för verksamheter belägna i Stockholms stad. För att få en fördjupad kunskap om företagandet i staden har även intervjuer med företag genomförts. Därtill har ett antal kartor tagits fram som belyser företagsstrukturen i ytterstaden.

Företagsdatabasen

Alla resultat i rapporten hämtas från SCB:s register Företagsdatabasen (FDB). Endast aktiva företag inkluderas, vilket innebär att det är momsregistrerat, arbetsgivareregistrerat eller innehar F-skattsedel hos Skatteverket. För att klassificeras som aktivt ska företaget vidare ha en omsättning på minst 300 000 kr per år. Urvalet i denna studie är avgränsat till företag/myndigheter/organisationer som är verksamma i Stockholms stad, vilket innebär att det har minst ett arbetsställe i kommunen. Med arbetsställe avses varje adress, fastighet eller grupp av fastigheter där ett företag/myndighet/organisation bedriver verksamhet.

I vissa delar av rapporten redovisas antal anställda på företagsnivå. I de uppgifter gällande antal anställda som SCB tillhandahåller är de exakta värdena avrundade i sekretessyfte och därmed ungefärliga. Asymptotiskt summerar dock antalet anställda till de korrekta värdena.

Vissa kvalitetsbrister finns i Företagsdatabasen vad gäller arbetsställets geografiska belägenheter, såsom felaktiga områdesklassificeringar och belägenhetsadresser. Ungefär 5–10 procent av samtliga arbetsställen saknar varje år exakt information om belägenhet i Företagsdatabasen, vilket innebär att dessa arbetsställen (och arbetsgivare) inte kan platsbestämmas på en mer detaljerad nivå än att de bedriver verksamhet inom Stockholm stads gränser¹. Sweco har i den utsträckning det är möjligt försökt rätta upp fel i samband med analysarbete. Brister i registret från SCB utgör dock i viss mån en osäkerhetsfaktor, exempelvis när resultat för analyser över tid studeras.

Utöver detta är det värt att notera att ungefär 2500 personer varje år är anställda av Stockholms stad och tillhör kategorin "Rörlig Arbetskraft" i Företagsdatabasen. Dessa personer har endast ett fiktivt arbetsställe knutet till sig, och kan av denna anledning inte platsbestämmas. I resultaten i efterföljande avsnitt ingår dessa personer i gruppen "Uppgift saknas".

För ytterligare detaljer gällande företagsdatabasen hänvisas till SCB (www.scb.se).

Målgrupp och jämförelser över tid

I statistiken i denna rapport är samtliga anställda personer i stadens dagbefolkning oavsett ålder representerade, detta då ingen information om den förvärvsarbetande individen (såsom kön, ålder, etc.) finns att tillgå i Företagsdatabasen.

På uppdrag av Stockholms stad administrerar Sweco historiska kvartalsdata från Företagsdatabasen. I denna studie jämförs statistik från Företagsdatabasen över tid.

---

¹ För att kunna säkerställa att ett arbetsställe befinner sig i ett stadsdelsområde, krävs både församlingskod och NYKO-4 kod.

Koncerner

I Företagsdatabasen finns ingen identitet för företagskoncerner. Det innebär att koncerner som är uppbyggt av flera bolag med olika organisationsnummer representeras av varje bolag och inte koncernen som helhet.

Intervjuer med företag

Som ett komplement till statistiken har en fördjupande intervjustudie med ett antal företag genomförts. Syftet med intervjustudien är att den ska ge kunskap om hur det fungerar att driva företag i staden och vilka insatser staden kan göra för att underlätta företagandet. För att hitta företag att intervjua har stadsdelsförvaltningarna bidragit med förslag på företag. Utöver detta har företagsdatabasen använts för att identifiera tillväxtföretag. Principen med urvalet har varit att identifiera företag som antingen har växt mycket i antal anställda eller företag som är viktiga för stadsdelsområdet av andra orsaker. Utöver detta har även representanten för Kista Business Network intervjuats.

Sammantaget har tio intervjuer genomförts med företag från olika stadsdelsområden. I vissa stadsdelsområden har det varit svårt att få tag på företag som velat ställa upp på intervjuer. Många små och medelstora företag har ont om tid och är därför en svår målgrupp att nå ut till. Eftersom intervjuerna är få till antalet och företagen representerar en stor spridning vad gäller branschtillhörighet, bör svaren endast ses som exempel på hur det är att vara företagare i staden, snarare än en representativ bild för företagandet i stort.

Majoriteten av intervjuerna har genomförts på plats hos företagen och några intervjuer är gjorda över telefon. Intervjufrågorna har varit semi-strukturerade och har bland annat handlat om hur det fungerar att driva företag i stadsdelen – vad fungerar bra och vad skulle kunna bli bättre? Nedan presenteras ett urval av de frågor som ställdes under intervjun:

- Hur fungerar det att driva företaget i stadsdelen?
- Vad är utmaningarna med företagets lokalisering?
- Vad är fördelarna med företagets lokalisering?
- Hur ser era framtidsplaner ut?
- Vad behöver ni från staden (eller andra aktörer) för att kunna växa?
- Hur väl fungerar tillgången till personal? Vilka rekryteringsvägar används?

Nomenklatur

Arbetsgivare	I rapporten används termen 'Arbetsgivare' för att definiera en enhet som utgörs av ett organisationsnummer, d.v.s. företag, myndighet eller annan organisation. En arbetsgivare kan ha flera arbetsställen inom staden eller inom ett stadsdelsområde.
Arbetsställe	Utöver företagets registrerade adress registreras de platser där företagen har en arbetsplats genom ett så kallat CFAR-nummer. Ett företag kan därmed ha flera arbetsplatser registrerade inom både staden och landet. För att ett arbetsställe ska räknas in i företagsdatabasen krävs det att kriterierna för <i>Företag</i> är uppfyllda
Anställd	Person som arbetar för ett företag. Oftast kopplad till ett arbetsställe
Branschbredd	Andel av de SNI-koder som finns representerade i en geografi.
Företag	Samtliga juridiska företagsformer ingår i begreppet företag i företagsdatabasen, men för att räknas in i företagsdatabasen krävs att företaget har minst 300 000 kr i omsättning, samt minst ett av följande kriterium uppfyllt: <ul style="list-style-type: none"> - F-skattsedel - Registrerad för moms - Har anställda registrerade i företaget
Stadsdel	Ofta slarvigt använt istället för stadsdelsområde, men är egentligen en nivå finare än stadsdelsområde. Exempel på stadsdelar är Abrahamsberg, Akalla, Alvik, Aspudden, m.fl.
Stadsdelsområde	Det geografiska område som styrs av en stadsdelsnämnd. Staden har 13 stadsdelsområden bestående av 130 stadsdelar. År 2020 uppgick Älvsjö i stadsdelen Hägersten-Liljeholmen och bildade stadsdelsområdet Hägersten-Älvsjö
SNI	Svensk Näringslivsindelning, är en branschindelning som används vid beräkning av nationalräkenskaperna i Sverige. Indelningen bygger på EU:s standard NACE (Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne, alltså "Europeiska gemenskapens statistiska nomenklatur över ekonomiska aktiviteter").
SSYK	Standard för svensk yrkesklassificering, en klassificering av alla yrken, där varje yrke fått en fyrsiffrig kod.

Företagandet i Stockholms stad

I detta kapitel presenteras statistik om näringslivet för staden som helhet under kvartal 2, 2020. Vidare presenteras utvecklingen mellan åren 2013–2020 både vad gäller arbetsställen och anställda. Även vissa analyser av branschstruktur och ägarkategorier presenteras.

Många små arbetsställen i staden

Tabell 1 nedan visar antal arbetsställen och anställda totalt i Stockholms stad 2020, uppdelat på storleken på arbetsstället. Totalt sett fanns ungefär 90 000 verksamma arbetsställen registrerade i Stockholms stad. Vid dessa arbetsställen var totalt 709 000 personer anställda², vilket ger ett genomsnitt på 11,1 personer per arbetsställe³. Nästan en tredjedel av samtliga verksamma arbetsställen hade inga anställda. Nästan hälften, 48,5 procent, av samtliga arbetsställen i staden var i storleksklassen 1–4 anställda. På dessa arbetsställen var sammanlagt 69 000 personer anställda, vilket ger ett genomsnitt på under 2 anställda per arbetsställe.

I Stockholm finns 42 arbetsställen med fler än 1 000 anställda vilket endast motsvarar 0,05 % av stadens arbetsställen. I genomsnitt var detta 1 918 anställda per arbetsställe. Intressant är också att antalet anställda på de allra största arbetsställena är fler än antalet anställda på de allra minsta arbetsställena tillsammans. Ungefär 80 000 personer (11,4 %) är anställda vid ett arbetsställe med fler än 1 000 anställda jämfört med ungefär 69 000 anställda (9,8 %) på arbetsställen med 1–4 anställda.

Tabell 1 Antal och andel arbetsställen samt genomsnittligt antal anställda fördelat efter storlek på arbetsstället i Stockholms stad, kvartal 2 2020

Storlek på arbetsställe	Arbetsställen		Anställda		Genomsnittligt antal anställda
	Antal	%	Antal	%	
0 Anställda	25 981	28,9 %	-	-	-
1-4 Anställda	43 638	48,5 %	69 209	9,8 %	1,6
5-9 Anställda	8 322	9,3 %	55 958	7,9 %	6,7
10-19 Anställda	5 874	6,5 %	78 793	11,1 %	13,4
20-49 Anställda	3 760	4,2 %	112 614	15,9 %	30,0
50-99 Anställda	1 347	1,5 %	95 539	13,5 %	70,9
100-199 Anställda	624	0,7 %	85 638	12,1 %	137,2
200-499 Anställda	282	0,3 %	86 159	12,2 %	305,5
500-999 Anställda	67	0,07 %	44 429	6,3 %	663,1
1000- Anställda	42	0,05 %	80 554	11,4 %	1 918,0
Totalt	89 937	100 %	708 893	100 %	7,9

² Anställda i alla åldrar.

³ Här exkluderas arbetsställen med 0 anställda. Om dessa arbetsställen inkluderas är genomsnittet 7,9 anställda per arbetsställe.

De största arbetsgivarna står för en fjärdedel av jobben

Då antal anställda per organisationsnummer, det vill säga företag, studeras istället för per arbetsställe framträder en mer tydlig bild av att en stor del av stadens anställda är koncentrerade till ett fåtal arbetsgivare, vilket visas i Tabell 2. I genomsnitt arbetar dryga 3 200 personer för var och en av Stockholms 55 största företag. Ungefär 26 000 företag i staden har inga anställda, vilket motsvarar en tredjedel av samtliga företag. Hälften av företagen har mellan 1–4 anställda, medan endast en procent har fler än 100 anställda. Stockholms stad är den i särklass största arbetsgivaren i staden.

Tabell 2 Antal och andel arbetsgivare samt genomsnittligt antal anställda fördelat efter storlek på arbetsgivare i Stockholms stad, kvartal 2 2020

Storlek på arbetsgivare (företag)	Arbetsgivare		Anställda		Genomsnittligt
	Antal	%	Antal	%	antal anställda
0 Anställda	25 978	30,7 %	-	-	-
1-4 Anställda	42 254	49,9 %	66 159	9,3 %	1,6
5-9 Anställda	7 020	8,3 %	47 096	6,6 %	6,7
10-19 Anställda	4 482	5,3 %	60 105	8,5 %	13,4
20-49 Anställda	2 960	3,5 %	89 608	12,6 %	30,3
50-99 Anställda	1 023	1,2 %	72 105	10,2 %	70,5
100-199 Anställda	513	0,61 %	70 801	10,0 %	138,0
200-499 Anställda	265	0,31 %	79 134	11,2 %	298,6
500-999 Anställda	66	0,08 %	44 971	6,3 %	681,4
1000- Anställda	55	0,06 %	178 914	25,2 %	3 253,0
Totalt	84 616	100 %	708 893	100 %	8,4

En femtedel arbetar för en offentlig arbetsgivare

I Tabell 3 nedan visas antal verksamma arbetsställen, arbetsgivare och antal anställda år 2020 fördelat efter ägarkategori. Vad som blir tydligt i denna tabell är hur ägarstrukturen ser ut för de arbetsställen och arbetsgivare som finns i Stockholm. Arbetsgivare som ägs av antingen kommun, stat eller landsting utgör tillsammans knappt 1 procent av samtliga arbetsgivare och 3 procent av stadens arbetsställen. Sett till antal anställda är bilden en annan – de offentliga arbetsgivarna står för en femtedel av samtliga arbetstillfällen. Även de utländska företagen står för ca 20 procent av stadens arbetstillfällen, medan svenska privata företag står för resterande 60 procent.

Gällande de privata bolagen är de till en större del än övriga ägarkategorier små arbetsgivare, t.ex. ekonomiska föreningar, ideella föreningar, bostadsrättsföreningar och fysiska personer. Privata aktiebolag är den ägarkategori som står för de allra flesta arbetstillfällena – ungefär 50 procent av samtliga anställda i Stockholm jobbar på ett privat aktiebolag.

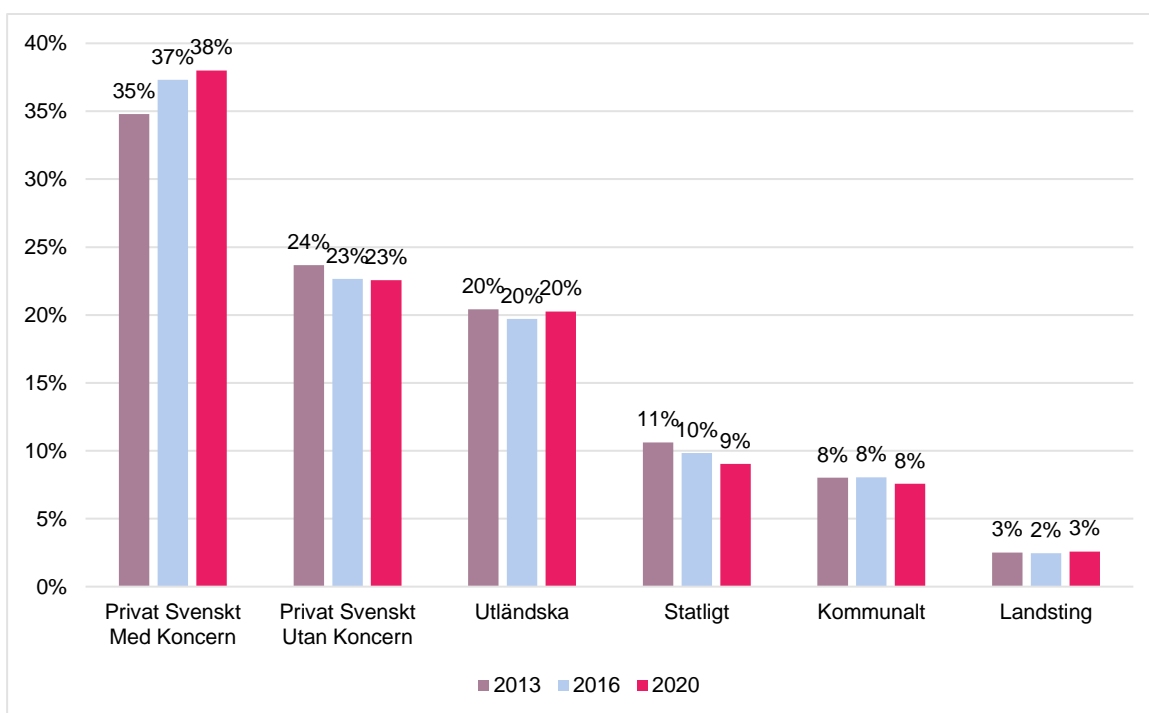
Tabell 3 Antal och andel arbetsställen, arbetsgivare och anställda fördelat efter ägarkategori, kvartal 2 2020

Ägarkategori	Arbetsställen		Arbetsgivare		Anställda	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Privat Svenskt Utan Koncern	62 881	69,9 %	62 561	73,9 %	159 948	22,6 %
Privat Svenskt Med Koncern	18 804	20,9 %	17 040	20,1 %	269 304	38,0 %
Utländska	5 498	6,1 %	4 382	5,2 %	143 543	20,2 %
Kommunalt	1 783	2,0 %	84	0,10 %	53 645	7,6 %
Statligt	792	0,88 %	527	0,62 %	64 114	9,0 %
Landsting	179	0,20 %	22	0,03 %	18 339	2,6 %
Totalt	89 937	100 %	84 616	100 %	708 893	100 %

Utveckling 2013–2020

Figur 1 visar den procentuella fördelningen av antal anställda totalt i Stockholm 2013, 2016 samt 2020 uppdelat på de sex ägarkategorier som finns tillgängliga i Företagsdatabasen. Det framkommer att andelen anställda hos offentliga arbetsgivare har minskat med ca 2 procentenheter under perioden 2013 till 2020 samt att andelen anställda på privata företag har sett en liknande ökning. Bland de privata företagen är det de svenskägda företagen med koncern som anställer en allt större andel av stadens arbetskraft. De utländska företagen anställer nästan en femtedel av de anställda, vilket varit relativt konstant senaste 10 åren.

Figur 1 Procentuell fördelning av antal anställda i Stockholm efter ägarkategori, år 2013, 2016 & 2020

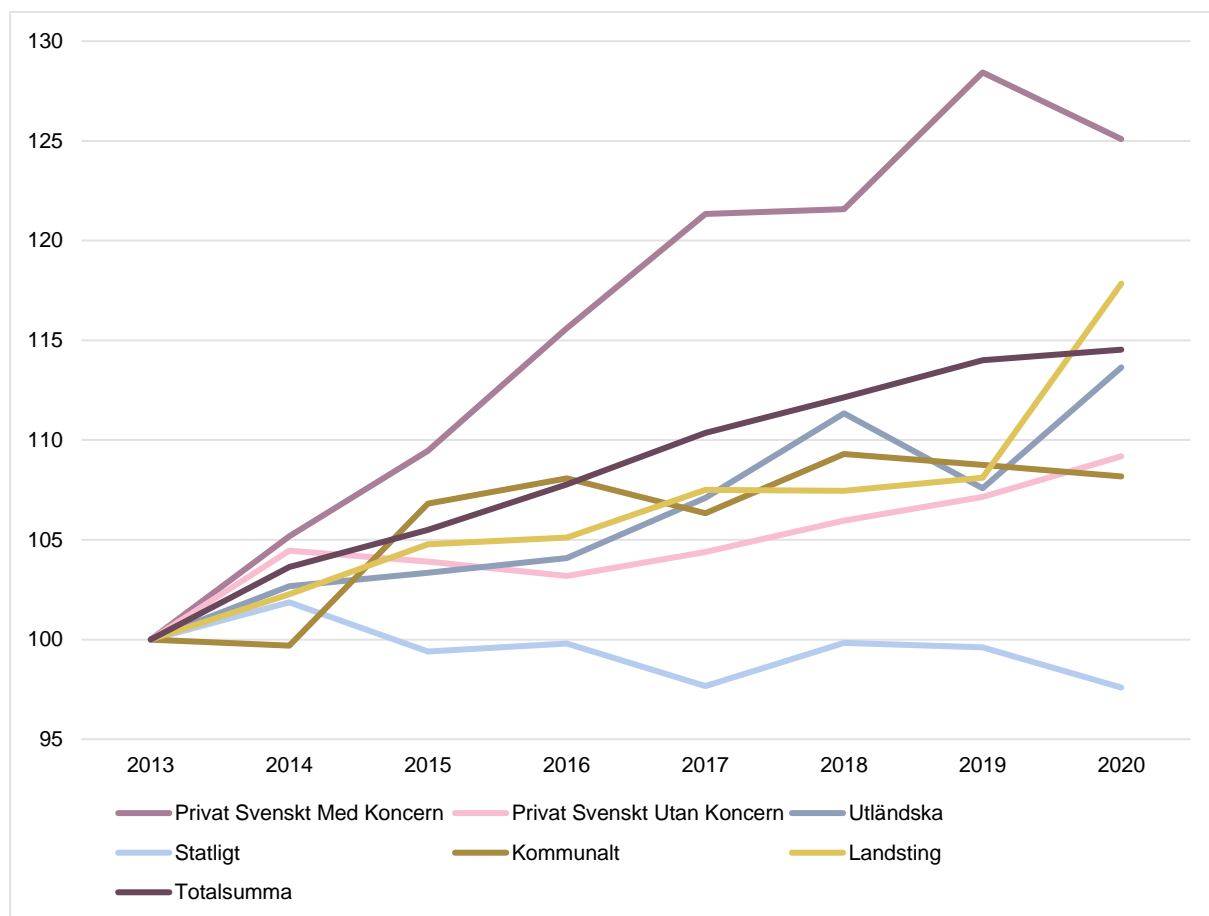

Totalt sett ökade antalet anställda i staden mellan dessa år från 620 000 anställda år 2013 till 709 000 år 2020; en ökning på 90 000 personer vilket motsvarade 15 procent. Denna ökning beror delvis på en starkt växande befolkning i Stockholmsregionen, vilket har lett till fler arbetsställen och arbetstillfällen. Under perioden har det även skett en ökning av andelen av befolkningen som förvärvsarbetar⁴.

Sysselsättningstillväxt för ägarkategorierna

I linje med att de svenskägda privata företagen med koncern anställer en allt högre andel av stadens arbetskraft har denna ägarkategori även följt en kraftig tillväxt. I Figur 2 nedan visas att antalet anställda inom de svenskägda bolagen med koncern ökat med 25 procent från referensåret⁵ år 2013 till år 2020. Motsvarande siffra för utländska företag och privata svenska företag utan koncern var 14 respektive 9 procent. Vad gäller offentligt ägda arbetsgivare, ökade antalet anställda inom landstingen med 18 procent, antal kommunalt anställda ökade med 8 procent och antalet statligt anställda minskade något med 2 procent.

Figur 2 Indexerad tillväxt av antal anställda per ägarkategori, 2013-2020

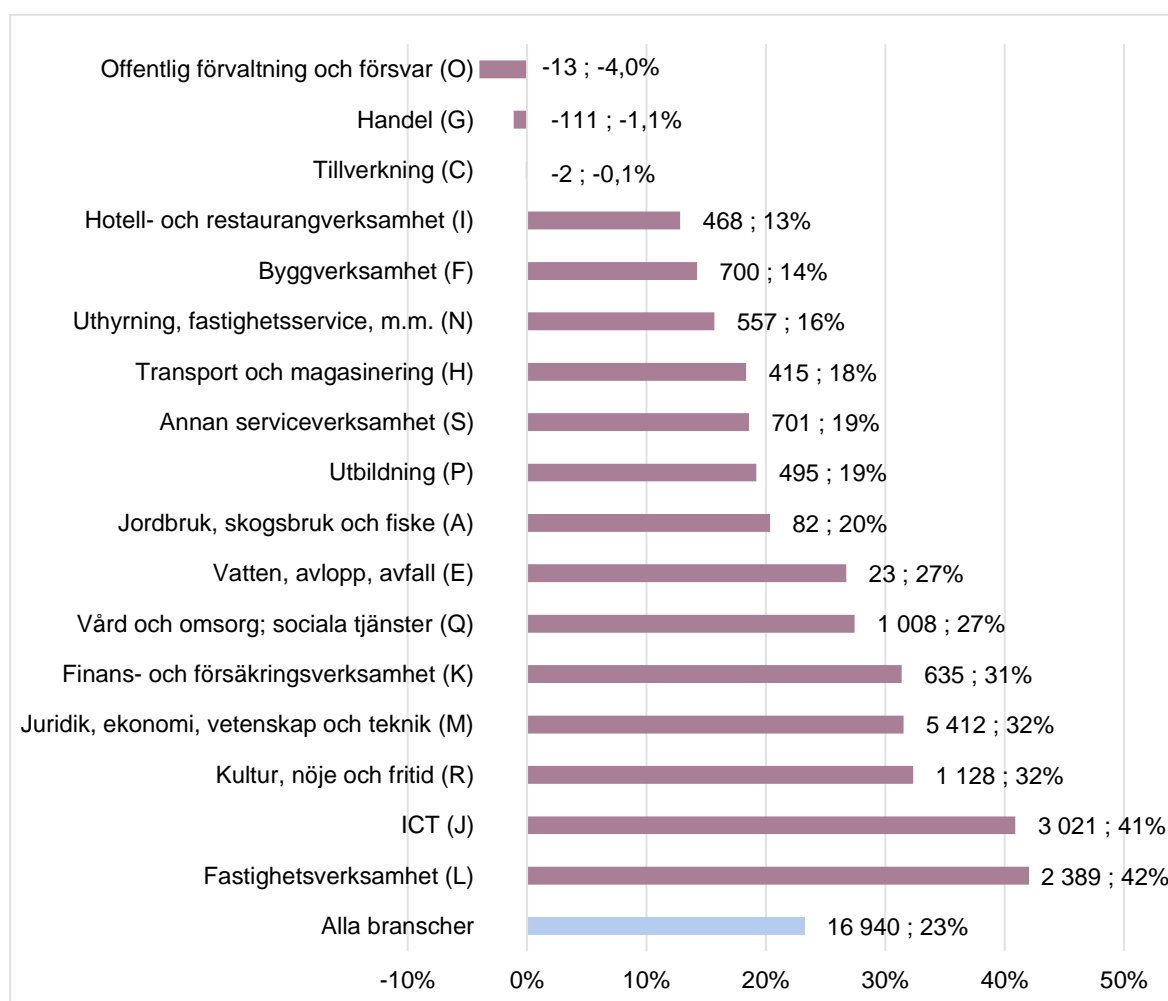
⁴ I Swecos Nulägesanalys av Stockholms arbetsmarknad analyseras sysselsättningstillväxten i Stockholms stad mer utförligt.

⁵ I figuren är 2013 referensår, vilket innebär att tidsserierna utgår från värdet 100 % detta år.

Branschvis utveckling

I Figur 3 nedan visas förändringen av antal arbetsställen totalt i Stockholm mellan åren 2013 och 2020 uppdelat per bransch⁶. Staplarna visar den procentuella förändringen, i etiketten visas även förändringen sett till antalet arbetsställen. Totalt sett har antalet arbetsställen ökat med 23 procent eller strax under 17 000 arbetsställen och ökningen har skett för så gott som samtliga branscher under perioden. Undantagen är branscherna "Offentlig förvaltning och försvar samt socialförsäkring", "Handel" och "Tillverkning" som minskat marginellt. Några större branscher till antal arbetsställen såsom "Information och kommunikation" och "Fastighetsverksamhet" ökade antalet arbetsställen totalt med över 40 %. De mycket små branscherna "Utvinning av material", "Försörjning av el, gas, värme och kyla", "Verksamheter vid internationella organisationer, utländska ambassader, o.d.", och "Förvärvsarbete i hushåll" har uteslutits då en liten absolut förändring i dem medför mycket stor procentuell förändring.

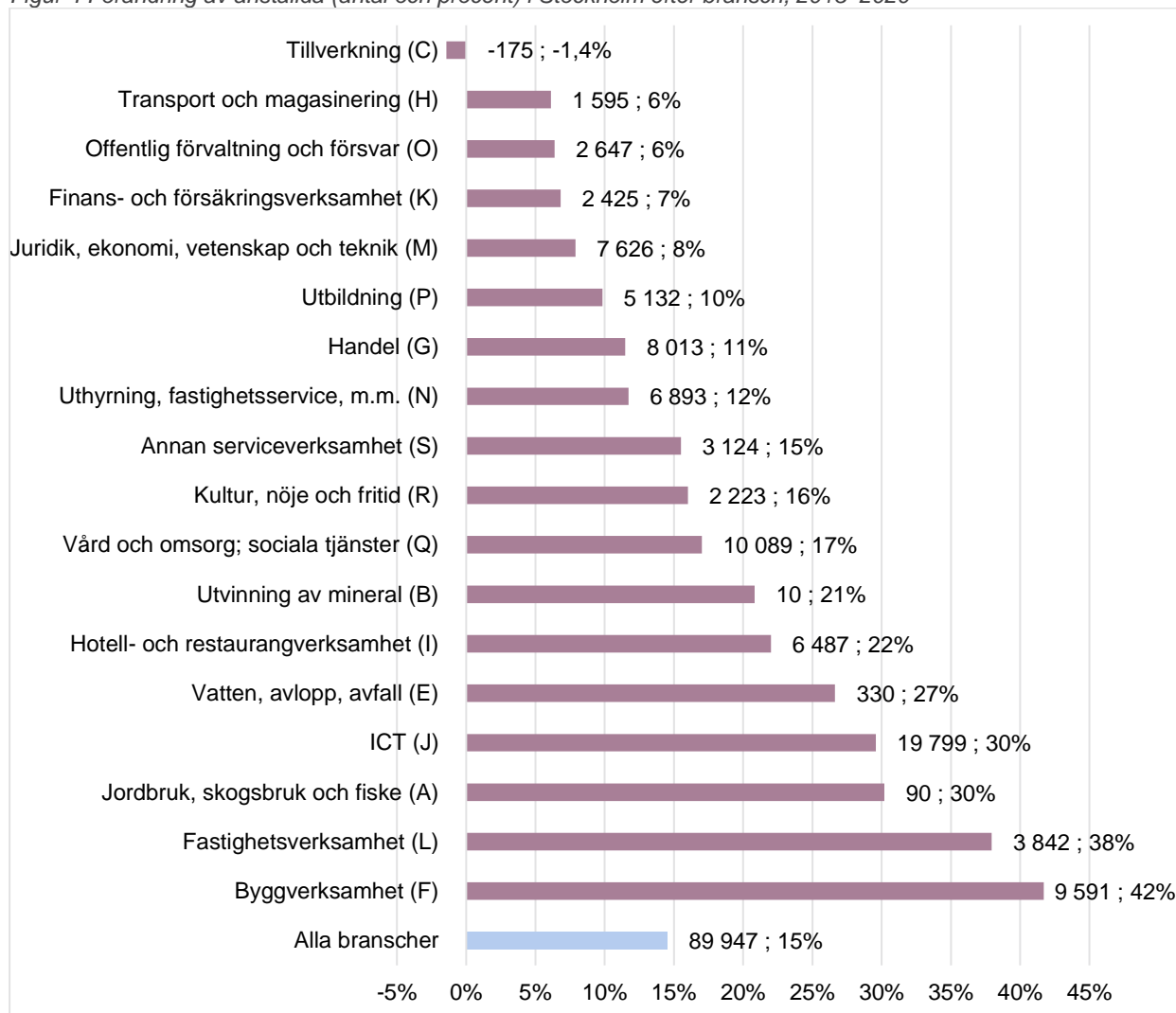
Figur 3 Förändring av arbetsställen (antal och procent) i Stockholm efter bransch, 2013–2020.

⁶ I Figur 3 och Figur 4 presenteras statistik för SNI (svensk näringsgrensindelning) på avdelningsnivå. Totalt finns 22 branscher på avdelningsnivå och anges med en bokstavsbezeichnung. Då branschnamnen i figurerna har förkortats anges även bokstavsbezeichnung. Se www.sni2007.scb.se/ för komplett information om branschindelningar. I båda dessa figurer motsvarar ett värde på 0 procent ett oförändrat antal från 2013 till 2020. Kategorierna 'Utländska ambassader', 'Förvärvsarbete i hushåll' samt 'Bransch saknas' har exkluderats i figurerna.

I Figur 4 visas tillväxten per bransch 2013–2020 sett till antalet anställda. Bortsett från branscherna "Tillverkning" har alla branscher ökat antal anställda. Branschen "Information och kommunikation" har haft den kraftigaste tillväxten – det andra kvartalet 2020 var 30 procent fler anställda av arbetsgivare inom denna bransch jämfört med 2013, vilket motsvarade en ökning på knappt 20 000 anställda.

Figur 4 Förändring av anställda (antal och procent) i Stockholm efter bransch, 2013–2020

I Tabell 4 nedan redovisas en översikt för de 10 detaljerade branscherna⁷ med den största tillväxten av antal anställda. Branschen med störst tillväxt under perioden 2013–2020 var "Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d.", där en förklarande faktor är att Ericsson AB år 2017 med knappt 10 000 anställda har omklassificerats till denna bransch. Branschen har dock följt en stark tillväxt även utan tillkomsten av Ericsson. "Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster" har haft den näst starkaste tillväxten och ökat med ungefär 10 000 anställda.

Därtill syns effekterna av byggrelaterade verksamheters tillväxt i staden genom branscherna "Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet", "Utbildning" och "Restaurang-, catering- och barverksamhet", som samtliga har ökat antalet anställda kraftigt.

⁷ Tvåsiffrig SNI-kod (Huvudgrupp). Totalt finns 90 branscher på denna nivå. Se www.sni2007.scb.se/ för komplett information om alla branschindelningar.

Tabell 4 De 10 detaljerade branscherna med den största tillväxten av antal anställda i Stockholm, 2013–2020

	Förändring 2013–2020	
	Antal	%
Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d.*	20 665	71 %
Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster	10 002	52 %
Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys	9 512	75 %
Utbildning	9 458	20 %
Restaurang-, catering och barverksamhet	8 593	43 %
Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar	7 060	26 %
Byggande av hus	6 969	138 %
Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet	5 538	40 %
Öppna sociala insatser	5 196	26 %
Parti- och provisionshandel utom med motorfordon	5 144	16 %

*Ericsson AB har år 2017 omklassificerats från branschen "Tillverkning av datorer, elektronikvaror och optik" till "Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d.", vilket berör knappt 10 000 anställda i Stockholm.

Företagandet i stadsdelsområdena

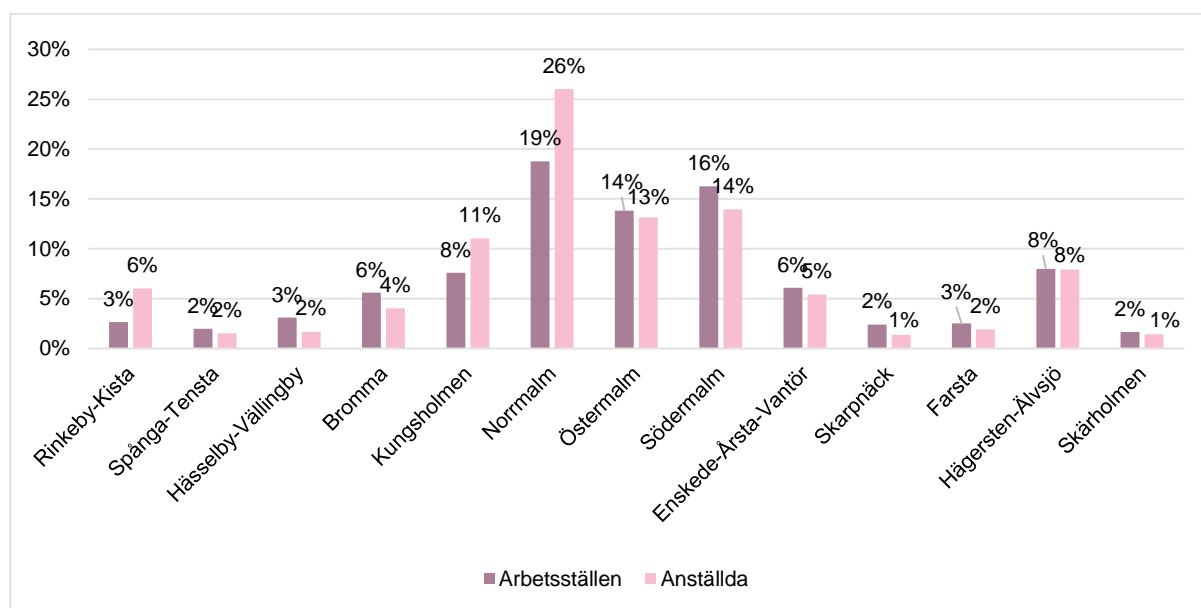
I detta kapitel studeras företagandet för Stockholms stads samtliga stadsdelsområden. Vilka stadsdelsområden har en positiv utveckling och i vilka stadsdelsområden har anställda och arbetsställen minskat? I detta kapitel presenteras även en analys av stadsdelsområdenas profilnäringar, det vill säga näringar som kan vara i fokus för stadsdelsområdenas tillväxtarbete.

Var finns jobben?

I staden finns 90 000 arbetsställen och 709 000 anställda år 2020. Av samtliga anställda arbetade drygt en fjärdedel på ett arbetsställe på Norrmalm vilket var den klart högsta andelen av samtliga områden. På Södermalm och Östermalm arbetar 14, respektive 13 procent, följt av 11 procent på Kungsholmen. I Västerort arbetade flest personer på arbetsställen i Rinkeby-Kista (6 procent) och för Söderort i stadsdelsområdet Hägersten-Älvsjö (8 procent).

Totalt fanns strax under 60 procent av stadens arbetsställen i ett område i inre staden 2020, vilket kan ses i Figur 5 nedan. Flest arbetsställen utanför tullarna finns i Hägersten-Älvsjö (8 %), Bromma och Enskede-Årsta-Vantör (6 % vardera). Lokaliseringen för cirka 8 600 arbetsställen och 32 400 anställda kunde inte bestämmas, vilket representeras av gruppen "Uppgift saknas". Se Tabell i appendix för mer detaljerad statistik över antal anställda och arbetsställen till Figur 5.

Figur 5 Procentuell fördelning av antal anställda och arbetsställen efter stadsdelsområde, kvartal 2 2020.

Fördelningen på norra, centrala respektive södra sidan av staden ser ut enligt tabell 5. Värt att notera är att både antal arbetsställen och antal anställda är fler i de södra stadsdelarna än i de norra.

Tabell 5 Antal arbetsställen och anställda fördelat på norra, centrala respektive södra stadsdelarna, kvartal 2 2020

	Antal arbetsställen	Antal anställda
Norra Stockholm	11 989	94 336
Centrala Stockholm	50 765	453 883
Södra Stockholm	18 575	128 260
Uppgift saknas	8 608	32 414
Hela staden	89 937	708 893

Storleken på arbetsställen varierar kraftigt mellan områden

I Tabell 6 nedan visas en procentuell fördelning av anställda efter total storlek på arbetsstället och stadsdelsområde. Det finns en stor spridning mellan stadsdelsområden vad gäller storleken på arbetsställen. I Rinkeby-Kista jobbar cirka en tredjedel av samtliga anställda på ett arbetsställe med fler än 1 000 anställda och närmare hälften på ett arbetsställe med fler än 200 anställda. Detta kan jämföras med att sex stadsdelsområden inte har ett enda arbetsställe med 1 000 anställda eller fler. Dessa områden ligger i samtliga fall i yttre delarna av staden. I inre staden arbetar mellan 8 och 16 procent av samtliga anställda på de allra största arbetsställena. Kungsholmen utmärker sig på så sätt att hela 16 procent av de som jobbar där, gör så på ett arbetsställe med fler än 100 personer. I söderort är koncentrationen av stora arbetsställen störst i Hägersten-Älvsjö.

Den högsta koncentrationen av små arbetsställen finns i Hässelby-Vällingby, Skarpnäck och Skärholmen. Ungefär två tredjedelar av samtliga anställda i dessa områden arbetar på arbetsställen med färre än 50 anställda.

Tabell 6 Procentuell fördelning av antal anställda efter total storlek på arbetsstället och stadsdelsområde

Område	Antal anställda (klass)						Totalt			
	1–4	5–9	10–19	20–49	50–99	100–199	200–499	500–999	1000–	
Rinkeby-Kista	5 %	4 %	9 %	14 %	14 %	8 %	10 %	3 %	33 %	100 %
Spånga-Tensta	14 %	11 %	17 %	18 %	22 %	8 %	10 %	0 %	0 %	100 %
Hässelby-Vällingby	21 %	13 %	19 %	21 %	13 %	12 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Bromma	14 %	9 %	13 %	19 %	14 %	16 %	11 %	4 %	0 %	100 %
Kungsholmen	7 %	5 %	7 %	10 %	10 %	12 %	17 %	17 %	16 %	100 %
Norrmalm	6 %	7 %	10 %	17 %	14 %	12 %	15 %	7 %	10 %	100 %
Östermalm	10 %	8 %	10 %	15 %	12 %	13 %	12 %	6 %	15 %	100 %
Södermalm	11 %	9 %	12 %	17 %	14 %	11 %	13 %	4 %	8 %	100 %
Enskede-Årsta-Vantör	12 %	9 %	13 %	19 %	17 %	13 %	5 %	6 %	6 %	100 %
Skarpnäck	18 %	11 %	16 %	24 %	10 %	16 %	5 %	0 %	0 %	100 %
Farsta	15 %	10 %	14 %	13 %	15 %	15 %	8 %	9 %	0 %	100 %
Hägersten-Älvsjö	10 %	7 %	10 %	16 %	15 %	15 %	10 %	3 %	15 %	100 %
Skärholmen	13 %	11 %	17 %	22 %	19 %	11 %	8 %	0 %	0 %	100 %
Uppgift saknas	21 %	15 %	14 %	13 %	10 %	9 %	7 %	4 %	7 %	100 %
Hela Staden	10 %	8 %	11 %	16 %	13 %	12 %	12 %	6 %	11 %	100 %

Antal arbetsställen beror på områdenas förutsättningar

Antalet arbetsställen beror till stor del på stadsdelsområdenas lokala förutsättningar. I inre staden, där de flesta arbetsgivare bedriver sin verksamhet, finns också flest arbetsställen. Östermalm, Södermalm och Kungsholmen har i större utsträckning än Norrmalm mindre arbetsställen – nästan 80 procent av samtliga arbetsställen i dessa tre stadsdelsområden har som högst 4 anställda.

Större stadsdelsområden och områden i direkt närhet till inre staden såsom Enskede-Årsta-Vantör, Bromma och Hägersten-Liljeholmen har även dessa ett stort antal arbetsställen inom områdets gränser. I stadsdelsområden med många grönområden eller gles boendestruktur såsom Hägersten-Älvsjö, Skarpnäck och Hässelby-Vällingby finns som följd färre arbetsställen. Vad som är intressant att notera är att Rinkeby-Kista har jämförelsevis få arbetsställen till antalet, men är desto större vad gäller antal anställda.

Tabell 7 Antal arbetsställen efter storlek på arbetsstället och stadsdelsområde.

Område	Antal anställda (klass)										Totalt
	0	1-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100-199	200-499	500-999	1000-	
	<i>Antal arbetsställen</i>										
Rinkeby-Kista	452	1046	284	277	207	81	27	14	2	5	2 395
Spånga-Tensta	461	896	173	140	66	34	6	4		0	1 780
Hässelby-Vällingby	771	1 496	229	170	83	23	10			0	2 782
Bromma	1 405	2 695	375	277	181	54	33	10	2	0	5 032
Kungsholmen	1 866	3 500	544	423	256	111	67	43	19	7	6 836
Norrmalm	4 390	7 397	1 952	1 429	1 050	371	159	93	22	10	16 873
Östermalm	3 815	6 019	1 132	714	454	158	86	38	7	7	12 430
Södermalm	4 097	7 396	1 334	910	562	196	83	39	6	3	14 626
Enskede-Årsta-Vantör	1 554	2 677	491	370	241	87	38	8	3	2	5 471
Skarpnäck	703	1083	151	114	78	14	12	1		0	2 156
Farsta	670	1 156	207	141	61	28	15	4	2	0	2 284
Hägersten-Älvsjö	2 138	3 523	581	433	306	118	59	18	2	6	7 184
Skärholmen	396	692	157	127	72	26	8	2		0	1 480
Uppgift saknas	3 263	4 062	712	349	143	46	21	8	2	2	8 608
Hela Staden	25 981	43 638	8 322	5 874	3 760	1 347	624	282	67	42	89 937

Var sker tillväxten?

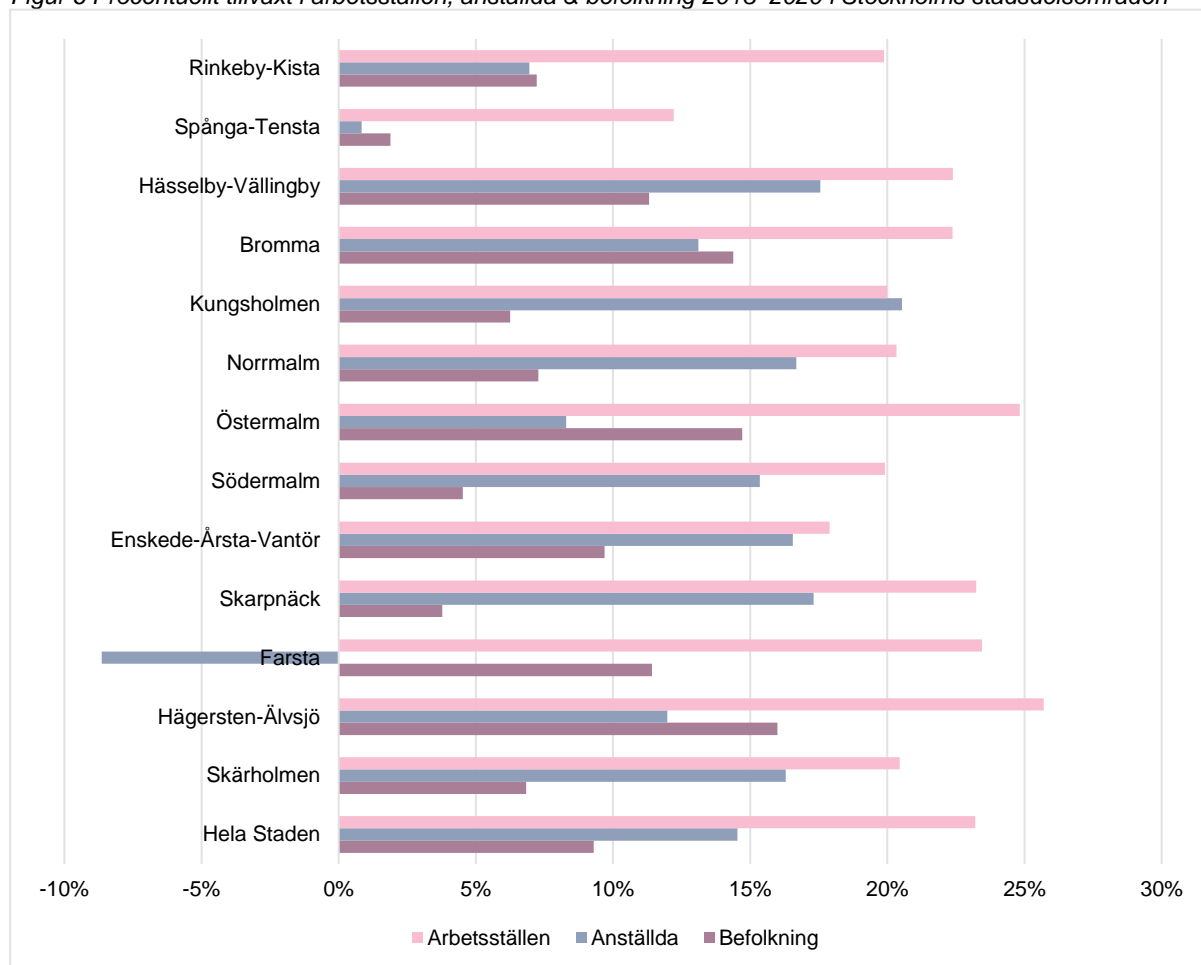
Tillväxt går att mäta på flera olika sätt och i figur 6 har vi valt att presentera tre mått på tillväxt bredvid varandra, nämligen förändringen i antal arbetsställen, anställda och befolkning i respektive stadsdel.

Totalt har antalet arbetsställen i staden ökat med strax under 25 procent perioden 2013-2020. För de flesta stadsdelsområdena har tillväxten varit över 20 procent. Tydligt är dock att Spånga-Tensta släpar efter övriga stadsdelar med en tillväxt på endast 12 procent gällande arbetsställen.

Vad gällande tillväxten i antal anställda vid arbetsställena i stadsdelsområdena framträder en något annorlunda bild, vilket visar betydelsen av stora arbetsgivare. I Farsta har en minskning av antalet anställda skett på strax över 8 procent år 2013-2020, motsvarande strax över 1 300 anställda. Minskningen beror främst på TeliaSoneras flytt från Farsta där totalt nästan 3 000 personer arbetade i koncernens olika arbetsställen i Farsta.

Som jämförelse visas även befolkningstillväxten per stadsdel som ökar i hela staden, men inte lika snabbt som antal arbetsställen eller anställda. Denna analys visar inte de absoluta siffrorna kring tillväxten, vilket gör att slutsatser måste tas med viss försiktighet. Dock pekar trenden mot att näringslivets tillväxt sker med hjälp av inpendling till staden. Detta innebär bland annat att ekonomiska mått såsom bruttoregionalprodukt per capita har möjligheten att öka snabbare, men ökningen av skattebasen uteblir då inpendlare betalar skatt i annan kommun.

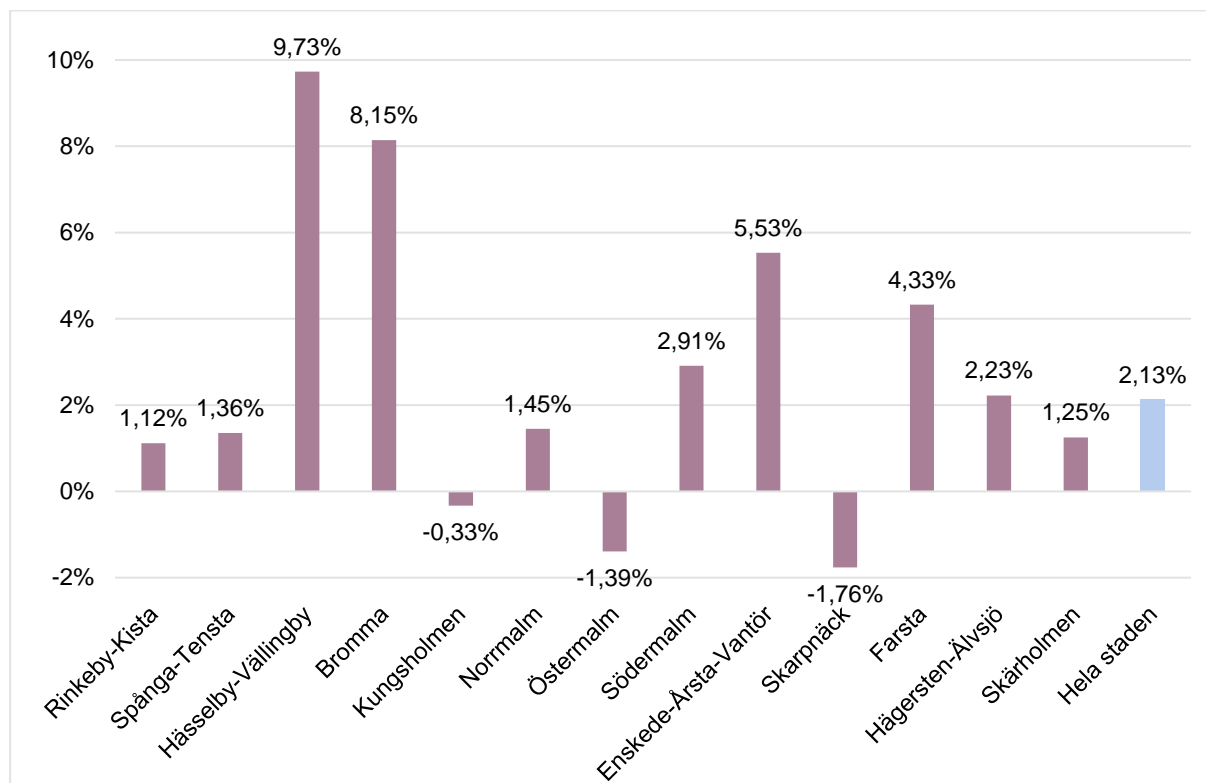
Figur 6 Procentuellt tillväxt i arbetsställen, anställda & befolkning 2013–2020 i Stockholms stadsdelsområden

På en kortare tidshorisont har jobben framförallt ökat i den inre staden, men tittar vi närmare på utvecklingen mellan kv. 3 2018 och kv. 2 2020 skönjer vi eventuellt början på en förändring. Antalet

anställda har minskat på Kungsholmen och Östermalm. Ökningen på Norr- och Södermalm är relativt blygsam i procent, men desto större i absoluta tal. Istället är det Hässelby-Vällingby, Bromma och Enskede-Årsta-Vantör som ökar mest i relativa termer. Övriga stadsdelsområden i ytterstaden har haft en relativt svag utveckling och en minskning av antal anställda i Skarpnäck. I helhet ökade antalet anställda för hela staden med strax över 2 % under dessa två år.

Figur 7 Procentuell tillväxt antal anställda 2018–2020 i Stockholms stadsdelsområden

Arbetsgivarkoncentration och arbetsgivarstorlek

Arbetsställets fördelning över staden är på många sätt beroende av stadsdelsområdenas lokala förutsättningar. De stadsdelsområden som ligger centralt har ett stort antal arbetsställen medan ytterstaden i regel har färre arbetsställen. En mer nyanserad bild av hur stor koncentrationen av arbetsgivare är i stadsdelsområdena ges i Tabell 8 nedan. Koncentrationen av arbetsgivare, definierad som antal arbetsgivare per 100 invånare⁸, är högst i stadsdelsområdena i inre staden. I yttre staden har Bromma, Hägersten-Liljeholmen och Enskede-Årsta-Vantör de högsta koncentrationerna av arbetsgivare.

Sett till den genomsnittliga storleken för de arbetsgivare som har arbetsställen inom respektive område, är spridningen mer jämn över stadsdelsområden. Högst är den genomsnittliga storleken för arbetsgivare i Rinkeby-Kista (18,3 anställda per arbetsgivare), vilket visar att detta område har en jämförelsevis hög andel riktigt stora arbetsgivare. Kungsholmen och Norrmalm har i snitt fler än 11 anställda per företag. Även Hägersten-Ålvsjö ligger något högre än övriga staden i detta avseende.

⁸ Befolkningen i november 2019 i alla åldrar.

Tabell 8 Arbetsgivarkoncentration och arbetsgivarstorlek i Stockholms stadsdelsområden

Område	Arbetsgivare per 100 invånare	Anställda/ arbetsgivare
Rinkeby-Kista	4,6	18,3
Spånga-Tensta	4,5	6,5
Hässelby-Vällingby	3,6	5,0
Bromma	6,2	6,2
Kungsholmen	9,6	11,5
Norrmalm	22,9	11,0
Östermalm	15,8	7,5
Södermalm	11,1	6,8
Enskede-Årsta-Vantör	5,3	7,5
Skarpnäck	4,6	4,6
Farsta	3,8	6,3
Hägersten-Älvsjö	5,8	8,0
Skärholmen	3,9	7,2
Hela Staden	9,2	7,9

Branschbredd

Branschbredd är ett sätt att mäta spridningen i det lokala näringslivet. Detta mått beräknas som antalet branscher på den mest detaljerade kodnivån som det finns sysselsatta inom, dividerat med antalet möjliga branscher. I teorin kan samtliga branscher (832 stycken enligt SCB) finnas i ett område, men en tydlig begränsning finns av vad som är praktiskt möjligt då företagandet i ett område till stor del är beroende av områdets demografiska och geografiska förutsättningar. Att i centrala Stockholm bedriva jordbruksverksamhet är svårt på samma sätt som det är utmanande att erbjuda finansiella tjänster i områden där få personer bor.

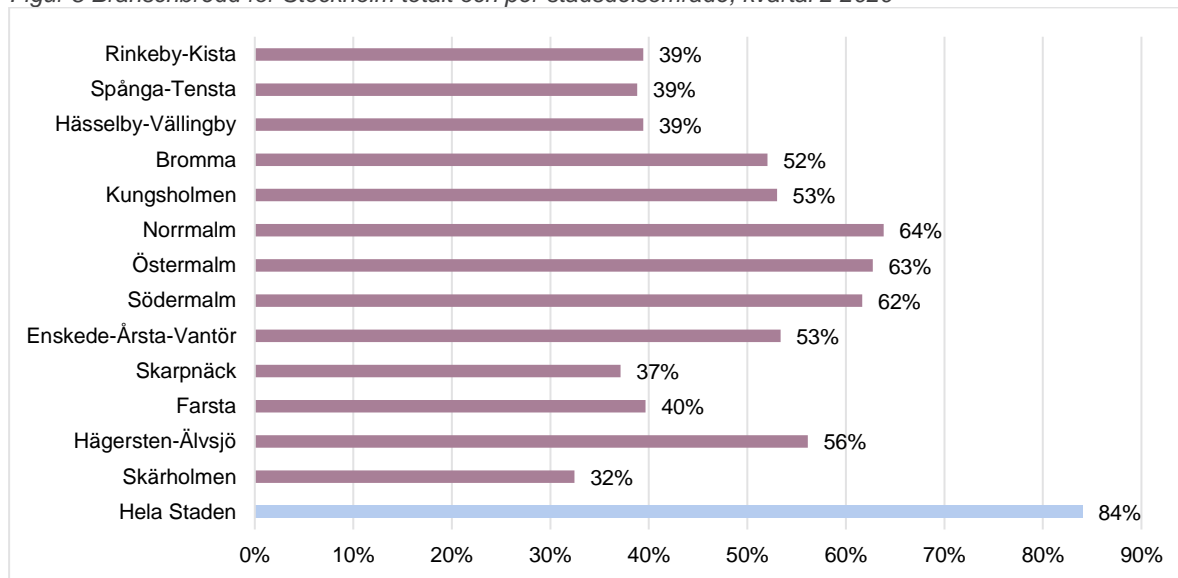
Branschbredden på en arbetsmarknad har betydelse för dess attraktivitet samt gör näringslivet mindre sårbart för förändringar i konjunkturen. Totalt har Stockholms stad den största branschbredden i landet på 84 procent, följt av Göteborg (77,4 %) och Malmö (73,7 %). Detta är i sig inte helt förvånande då Stockholm är den kommun med störst förvärvsarbete befolkning i landet.

Av Figur 9 framgår att branschbredden är störst i inre staden, följt av Hägersten-Älvsjö, Enskede-Årsta-Vantör och Bromma. Generellt är branschbredden något högre i Västerort än i Söderort men det ska poängteras att Skärholmen, som har den lägsta branschbredden i Stockholm, ensamt har en mer diversifierad arbetsmarknad än 190 av Sveriges 290 kommuner⁹.

Sett till hela staden har branschbredden ökat något över tid, från 83,2 procent år 2013 till 84 procent år 2020. De flesta stadsdelsområdena har sett en ökning i branschbredden, men i Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Farsta och Hägersten-Älvsjö har den minskat något mellan år 2013 och 2020.

⁹ Sveriges Nya Geografi (2016) *Fler människor ger mer branscher*

Figur 8 Branschbredd för Stockholm totalt och per stadsdelsområde, kvartal 2 2020

Tabell 9 Branschbredd över tid. År 2020, 2018, 2013 & 2010

Område	2020	2018	2013
Rinkeby-Kista	39,4 %	39,1 %	38,0 %
Spånga-Tensta	38,8 %	36,7 %	38,9 %
Hässelby-Vällingby	39,4 %	40,3 %	40,4 %
Bromma	52,0 %	51,7 %	51,8 %
Kungsholmen	53,0 %	53,8 %	52,0 %
Norrmalm	63,8 %	61,4 %	62,0 %
Östermalm	62,7 %	63,5 %	60,9 %
Södermalm	61,7 %	62,7 %	60,9 %
Enskede-Årsta-Vantör	53,4 %	52,5 %	51,1 %
Skarpnäck	37,1 %	35,6 %	35,1 %
Farsta	39,7 %	40,1 %	40,0 %
Hägersten-Älvsjö	56,1 %	55,8 %	56,9 %
Skärholmen	32,5 %	32,6 %	32,1 %
Hela staden	84,0 %	83,4 %	83,2 %

Stadsdelsområdenas profilnäringar

I detta avsnitt fördjupas analysen om stadens branschstruktur genom att analysera stadsdelsområdenas specialiseringskvot och tillväxtkvot. Med hjälp av en sådan analys går det att identifiera stadsdelsområdenas nisch i förhållande till staden som helhet, det vill säga vilka näringar som stadsdelsområdena är specialiserade inom och som kan vara i fokus för tillväxtarbetet i respektive stadsdelsområde.

Fördelar och nackdelar med specialisering

Huruvida en stad ska satsa på ett diversifierat näringsliv eller stärka sin specialisering inom ett visst kunskapsområde/bransch, är en strategisk fråga som ofta diskuteras på kommunal och regional nivå.

Ett diversifierat näringsliv innebär en bredare arbetsmarknad för den arbetskraft som bor i eller i närheten av staden, vilket också är en viktig attraktivitetsfaktor för att folk ska vilja bosätta sig i området. En större diversifiering ökar därför förutsättningarna för en välutbildad och specialiserad arbetskraft. Specialisering kan innebära att en tätort eller en region har företag som är världsledande inom ett eller flera branschområden. En tydlig näringsmässig specialisering kan vara en konkurrensfördel för en kommun och medföra vissa fördelar. Förekomsten av stora och medelstora företag har i regel en positiv påverkan på medelinkomsten, vilket i sin tur leder till ökad köpkraft. Små städer och tätorter som är specialiserade inom en bransch (vanligtvis en tillverkningsindustri) är dock mer sårbara. En stor stad med ett mer diversifierat näringsliv har bättre förutsättningar att parera en nedgång eller företagsnedläggning i en bransch genom tillväxt i andra branscher, eftersom både konjunkturkänsligheten och konjunkturmönstret varierar mellan branscher.

Den forskning som finns på området pekar på att strategierna måste utgå från stadens lokala förutsättningar och storlek. Å ena sidan tycks diversitet vara mer betydelsefullt än specialisering för städernas tillväxt, framförallt för stora städer i utvecklade regioner och för kunskapsintensiva branscher. Specialiseringen tycks vara viktigare i mindre städer med större tyngd av enklare tillverkningsindustrier. Å andra sidan handlar frågan om diversitet och specialisering till stor del om geografisk upplösning. Extremt specialiserade stadsdelar kan ibland vara del av en stad som i dess helhet karakteriseras av en påtaglig mångfald.¹⁰ Arzaghi och Henderson (2008) har exempelvis i en studie om reklambranschen på Manhattan påvisat att det finns viktiga och extremt lokala effekter av specialisering för de lokala aktörerna. Samtidigt som det är uppenbart att visst lärande sker mellan branscher och stadsdelar.¹¹ Detta implicerar att det både finns ett behov av en mångfald av företag och branscher, samtidigt som vissa branscher gynnas av att finnas nära varandra. Desrochers (2001) sammanfattar detta med att konstatera att den mest effektiva staden torde vara en "diversifierad stad som utgörs av många specialiserade kluster, vilket också är vad de historiskt viktigaste städerna har varit"¹². I Sverige har det även gjorts empiriska studier som kommer fram till liknande slutsatser, dvs. att det finns en tydlig positiv effekt av diversitet i branscher på stads-regionnivå, samtidigt som det finns tydliga specialiseringseffekter på kvarters- och stadsdelsnivå.¹³

Specialiseringskvot och tillväxtkvot

Specialiseringskvoten beräknas genom att ta fram hur andelen anställda fördelar sig mellan de olika branscherna. Denna andel jämförs sedan mellan respektive stadsdelsområde och staden som helhet. En specialiseringskvot större än 1 innebär att stadsdelsområdet har en högre andel av sina anställda inom en specifik bransch än staden som helhet, en kvot mindre än 1 innebär en lägre andel än staden som helhet.

Tillväxtkvoten baseras på den branschvisa procentuella tillväxten i antal anställda år 2013–2019 för respektive stadsdelsområde i jämförelse med hela stadens tillväxt för motsvarande branscher. I vissa fall är antalet anställda i branscherna per stadsdelsområde litet vilket bidrar till stora siffror avseende tillväxt. Därför har redovisningen av tillväxtkvoten förenklats till att visa om tillväxten är högre eller lägre än i staden som helhet, eller om den är negativ.¹⁴

¹⁰ Andersson och Larsson (2018) Att lära av staden, ekonomi och fysisk planering i urbaniseringens tidevarv, regionalpolitiskt forum rapport nr 3

¹¹ Arzaghi och Henderson (2008) i Andersson och Larsson (2018) Att lära av staden

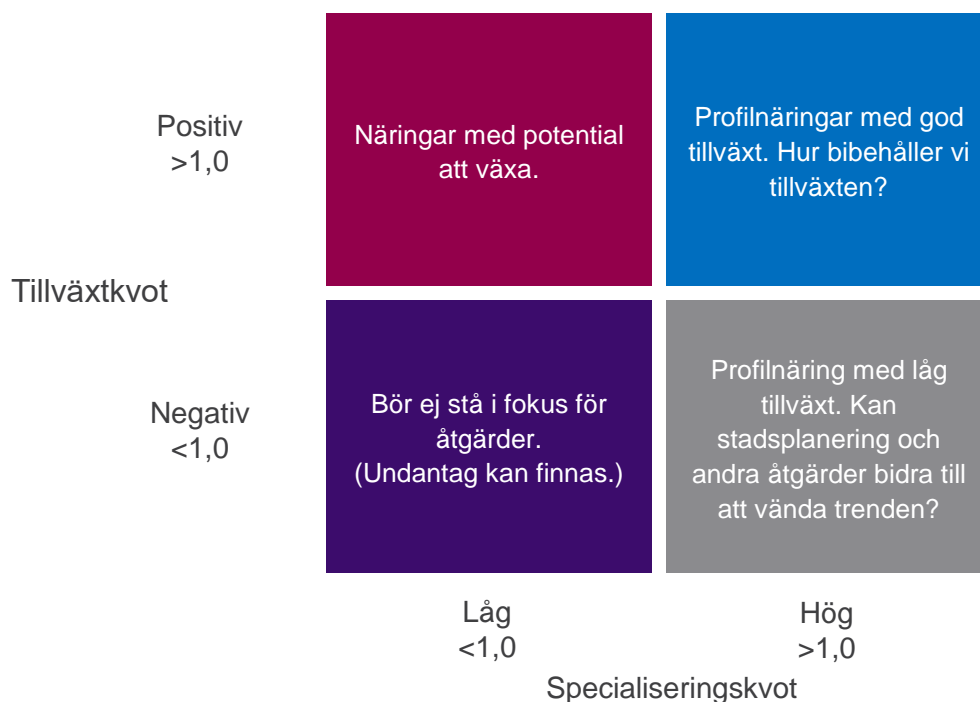
¹² Desrochers (2001) i Andersson och Larsson (2018) Att lära av staden

¹³ Andersson och Larsson (2018) Att lära av staden, ekonomi och fysisk planering i urbaniseringens tidevarv, regionalpolitiskt forum rapport nr 3

¹⁴ Se de fullständiga matriserna för specialiseringskvot och tillväxtkvot i Appendix

Figur 9 Relation mellan tillväxtkvot och specialisering

Analyserna av specialiseringskvoten för Stockholms stad visar att stadsdelsområdena i ytterstaden i många fall har en hög specialisering inom näringarna 'Tillverkning', 'Försörjning av el, gas värme, kyla', 'Vattenförsörjning', 'Byggverksamhet', 'Handel o. reparation av motorfordon', 'Transport och magasinering', 'Vård och omsorg; sociala insatser' samt 'Utbildning'. I innerstaden är specialiseringskvoten hög för främst 'Finans- och försäkringsverksamhet' (Norrmalm), 'Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik', 'Offentlig förvaltning'.

Ett mönster som framträder är att förhållandevis högkvalificerade branscher som 'Informations- och kommunikationsverksamhet', 'Finans- och försäkringsverksamhet', 'Fastighetsverksamhet' och 'Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik' främst växer i stadsdelsområdena Norrmalm, Östermalm och Rinkeby-Kista. Det tyder på en fortsatt tendens till branschkluster av högkvalificerade näringar.

Profilnäringsar som växer

Genom att analysera kombinationen av näringar med hög specialisering och tillväxt kan strategiskt viktiga tillväxtnäringsar identifieras för stadsdelsområdena. Rinkeby-Kista utmärker sig med tillväxt och specialisering inom 'Informations- och kommunikationsverksamhet'. Bland innerstadens stadsdelsområden skiljer sig Kungsholmen något från de övriga med specialisering och tillväxt inom bland annat 'Tillverkning', 'Byggverksamhet' och 'Transport och magasinering', näringar som i övrigt uppvisar tillväxt och specialisering i ytterstaden.

Flest antal näringar med specialisering och tillväxt över stadens genomsnitt, sex stycken, återfinns i Kungsholmen och Enskede-Årsta-Vantör; tre på Östermalm och Norrmalm (som sedan 2019 tappat två, respektive en profilnäringsar), även Bromma, Farsta och Hägersten-Älvsjö har tre profilnäringsar. Rinkeby-Kista har en profilnäringsar, medan Spånga-Tensta inte har någon.

Tabell 10 Profilnäringar i stadsdelsområdena.¹⁵

Bransch (SNI avd.nivå)	Rink.- Kista	Spå.- Tensta	Häss.- Väll.	Bro- mma	K- holmen	N- malm	Ö- malm	S- malm	EÄV	Skarp- näck	Farsta	Häg.- Älvsjö.	Skär- holmen	Antal Ja
Tillverkning (C)			Ja		Ja					Ja	Ja		Ja	5
Försörjning av el, gas, värme och kyla (D)														0
Vattenförsörjning; avlopp, avfall, och sanering (E)				Ja					Ja					2
Byggverksamhet (F)					Ja				Ja					2
Handel; reparation av motorfordon (G)				Ja										1
Transport och magasinering (H)			Ja		Ja							Ja		3
Hotell- och restaurangverksamhet (I)														0
Informations- och kommunikation (J)	Ja					Ja								2
Finans- och försäkringsverksamhet (K)						Ja	Ja							2
Fastighetsverksamhet (L)							Ja		Ja		Ja			3
Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (M)					Ja	Ja		Ja						3
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster, stödtjänster (N)				Ja					Ja				Ja	3
Offentlig förvaltning, försvar; obligatorisk socialförsäkring (O)					Ja									1
Utbildning (P)									Ja			Ja		2
Vård och omsorg; sociala tjänster (Q)					Ja				Ja	Ja	Ja	Ja		5
Kultur, nöje och fritid (R)														0
Annan serviceverksamhet (S)								Ja						1
Antal Ja	1	0	2	3	6	3	2	2	6	2	3	3	2	

¹⁵ Branscherna som benämns med ett "ja" har både en specialiseringskvot större än 1, samt en tillväxtkvot större än 1. Detta innebär större andel av samtliga anställda i branschen än staden som helhet och samtidigt högre tillväxt sedan år 2013 än staden som helhet. Färgkodningen i den yttre kolumnen och i den nedersta raden står för mängd där grönare nyanser betyder fler än genomsnitt och rödare nyanser färre än genomsnitt.

Färgkodningen i de inre rutorna står för:

Grönt = Profilnäring för stadsdelen.

Ljusgrön = Ny profilnäring för stadsdelen sedan 2019.

Röd = Tidigare profilnäring som tappats sedan 2019.

Fördjupande studie av Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta

I detta avsnitt presenteras statistik för stadsdelsområdena Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta, uppdelat på finare områdesnivå i stadsdelarna Rinkeby, Kista samt Spånga och Tensta. Denna uppdelning görs då det mellan dessa områden finns en särskilt stor spridning i företagsstruktur och branschstruktur. Då en arbetsgivare till exempel kan ha arbetsställen i både Rinkeby och Kista läggs fokus i detta avsnitt istället på arbetsstället. Totalt fanns vid kvartal 2 år 2020, 4 175 arbetsställen som anställde 53 622 personer i stadsdelarna.

Inga detaljerade branschanalyser görs i detta avsnitt. Värt att notera är dock spridningen av branscher i de olika stadsdelarna är ojämn. I Kista är branschbredden 37,5 procent, vilket innebär att de företag som har arbetsplats i Kista är verksamma i 312 av totalt 832 branscher. I Spånga är branschbredden nästan lika stor, 36,1 procent, medan i Tensta och Rinkeby är den 14,2 respektive 11,8 procent.

Arbetsställen och anställda

I tabell 10 och 11 visas antal anställda och arbetsställen i de fyra stadsdelarna uppdelat på arbetsställets storlek. Tabellen visar att Rinkeby-Kista är väldigt splittrat sett till var företagen i stadsdelsområdets gränser är belägna – ungefär 80 procent av alla företag och 60 procent av alla anställda i stadsdelsområdet Rinkeby-Kista jobbar i Kista.

Tabell 11 Antal arbetsställen i respektive stadsdel efter storlek på arbetsstället, kv. 2 2020

Antal arbetsställen								
Antal anställda arbetsplats (klass)	0	1-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100-	Totalt
Akalla	66	162	38	33	27	12	4	342
Husby	88	144	25	21	19	4	3	304
Kista	204	540	194	198	147	58	40	1 381
Rinkeby	94	200	27	25	14	7	1	368
Summa Rinkeby-Kista	452	1046	284	277	207	81	48	2 395
Lunda	88	161	29	23	4	3	0	308
Tensta	32	77	7	10	2	3	0	131
Bromsten	42	103	7	3	2		0	157
Solhem	31	73	41	46	32	12	8	243
Sundby	142	287	47	30	15	6	2	529
Flysta	126	195	42	28	11	10	0	412
Summa Spånga-Tensta	461	896	173	140	66	34	10	1 780
Totalsumma	913	1 942	457	417	273	115	58	4 175

Tabell 12 Antal anställda i respektive stadsdel efter storlek på arbetsstället, kv. 2 2020

Antal anställda							
<i>Antal anställda arbetsplats (klass)</i>	1-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100-	Totalt
Akalla	305	262	451	803	869	548	3238
Husby	279	167	281	568	273	1461	3029
Kista	940	1 306	2 652	4 374	4 171	20 705	34 148
Rinkeby	398	184	341	423	559	362	2267
Rinkeby-Kista totalt	1 922	1 919	3 725	6 168	5 872	23 076	42 682
Lunda	277	198	305	132	211	0	1 123
Tensta	127	51	137	59	211	0	585
Bromsten	160	46	41	60		0	307
Solhem	137	273	627	959	844	1 646	4 486
Sundby	482	314	404	466	397	274	2 337
Flysta	387	283	376	311	745	0	2102
Spånga-Tensta totalt	1 570	1 165	1 890	1 987	2 408	1 920	10 940
Totalt	3 492	3 084	5 615	8 155	8 280	24 996	53 622

Som tidigare nämnts i denna rapport är Kista ett speciellt område i Stockholm vad gäller strukturen på det lokala näringslivet. Dels är koncentrationen av stora arbetsgivare och arbetsställen speciellt stor i Kista, dels arbetar en stor andel av områdets anställda på dessa stora företag. Detta kan ses i Tabell 11 genom att 21 000 av totalt 53 600 anställda i Kista jobbar på ett arbetsställe med 100 eller fler anställda. Detta mönster syns inte för Rinkeby, Spånga eller Tensta där antalet anställda är mer jämnt spridda efter storleken på arbetsstället.

Ägarkategori

Fördelat efter ägarkategori i Tabell 13, syns att en större andel privata svenska företag med koncern, väljer att ha sina arbetsplatser i Kista och Spånga, medan förhållandevis fler svenska företag utan koncern har arbetsplatser i Rinkeby och Tensta. Även många utländska företag väljer att lokalisera sig i Kista, vilket är fler jämfört med de övriga stadsdelarna. Detta visar att Kista, och till viss del Spånga, är attraktiva områden för stora och internationella företag att bedriva sin verksamhet inom.

Värt att notera är att en jämförelsevis hög andel av arbetsställena i vissa av områdena är i offentlig regi – i Rinkeby är denna andel 11,5 procent, i Tensta 15 procent och Husby nästan 11 %. Sett till andelen anställda i offentlig sektor ser vi att en större majoritet i Husby, Rinkeby och Tensta

I Husby med över 60 procent anställda i offentlig sektor hittar vi bland annat Samhall, Posten och Stockholms stad som stora arbetsgivare. I Rinkeby med 60 % offentligt anställda är det framförallt Stockholms stad och Polisen som anställer. I Tensta med strax över 60 % offentligt anställda är det framförallt Stockholms stad som anställer via olika kommunala verksamheter med majoriteten inom utbildning.

Tabell 13 Antal arbetsställen i respektive stadsdel efter ägarkategori, 2020

	Akalla		Husby		Kista		Lunda		Rinkeby		Tensta		Staden	
	Antal arbetsställen	% av anställda	Antal arbetsställen	% av anställda	Antal arbetsställen	% av anställda	Antal arbetsställen	% av anställda	Antal arbetsställen	% av anställda	Antal arbetsställen	% av anställda	Antal arbetsställen	% av anställda
Privat Svenskt Med koncern	69	43 %	23	14 %	343	50 %	102	35 %	15	8 %	14	6 %	18 804	38 %
Privat Svenskt Utan koncern	224	22 %	239	19 %	642	7 %	98	15 %	308	31 %	332	31 %	62 881	23 %
Utländska	33	19 %	9	5 %	344	36 %	38	38 %	2	1 %	3	1 %	5 498	20 %
Kommunalt	14	12 %	27	20 %	30	4 %	2	7 %	36	40 %	62	60 %	1783	8 %
Landsting	1	1 %	2	0,5 %	4	0,3 %	1	3 %	5	4 %	1	2 %	179	3 %
Statligt	1	2 %	4	42 %	18	4 %	2	2 %	2	16 %	0	0 %	792	9 %
Totalsumma	342	100 %	304	100 %	1 381	100 %	243	100 %	368	100 %	412	100 %	89 937	100 %

Profilnäringar

Likt tabell 10 analyserar vi kombinationen av näringar med hög specialisering och tillväxt för att undersöka vilka profilnäringar som finns i Kista, Rinkeby, Spånga & Tensta. När stadsdelsområdena delas upp och jämförs med staden i helhet träder en något annorlunda bild fram. Kista-Rinkeby hade tidigare bara en profilnäring, men har nu en i Kista, och två i Rinkeby. Spånga-Tensta hade tillsammans ingen profilnäring, men jämförs Tensta ensamt finner vi nu två profilnäringar där, men ingen i Spånga.

Tabell 14 Profilnäringar i stadsdelarna Kista, Rinkeby, Spånga och Tensta

Bransch (SNI avd.nivå)	Kista	Rinkeby	Spånga	Tensta	Antal Ja
Tillverkning (C)					0
Försörjning av el, gas, värme och kyla (D)					0
Vattenförsörjning; avlopp, avfall, och sanering (E)					0
Byggverksamhet (F)				Ja	1
Handel; reparation av motorfordon (G)					0
Transport och magasinering (H)		Ja			1
Hotell- och restaurangverksamhet (I)					0
Informations- och kommunikation (J)	Ja				1
Finans- och försäkringsverksamhet (K)					0
Fastighetsverksamhet (L)					0
Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (M)					0
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster, stödtjänster (N)					0
Offentlig förvaltning, försvar; obligatorisk socialförsäkring (O)		Ja			1
Utbildning (P)					0
Vård och omsorg; sociala tjänster (Q)					0
Kultur, nöje och fritid (R)				Ja	1
Annan serviceverksamhet (S)					0
Antal Ja	1	2	0	2	0

Initiala effekter av COVID-19 på företagandet och näringslivet i Stockholm

Denna del av rapporten syftar till att sammanställa de initiala effekterna av hur pandemin orsakad av Covid-19 har påverkat företagandet och näringslivet i Stockholms stad då effekterna inte syns rakt av i företagsdatabasens statistik för kvartal 2 2020.

Redan under 2019 syntes tecken på inbromsning i både världsekonomin och så även i den svenska ekonomin, men i och med pandemin orsakad av viruset Covid-19 minskade den ekonomiska aktiviteten tvärt. När detta skrivs under sommaren 2020 har det initiala skedet av pandemin klingat ut och allt färre personer smittas av viruset då R-talet, smittspridningstakten, legat under 1 en längre period. Det vill säga varje sjuk person smittar i genomsnitt under 1 ny person. Pandemins start i Sverige och Stockholm skedde på allvar de första två veckorna i mars när framförallt hemresande från italienska alperna bar med sig smittan. Den initiala smittspridningen var stor, men redan tidigt i april såg vi toppen gällande antal insjuknade i Stockholm. Sedan dess har antalet nya insjuknade halverats ungefär var 30 dag¹⁶. Hur smittspridningen och därmed påverkan på ekonomin och företagandet ser ut under andra halvan av 2020 och framåt återstår att se.

Sveriges konjunktur

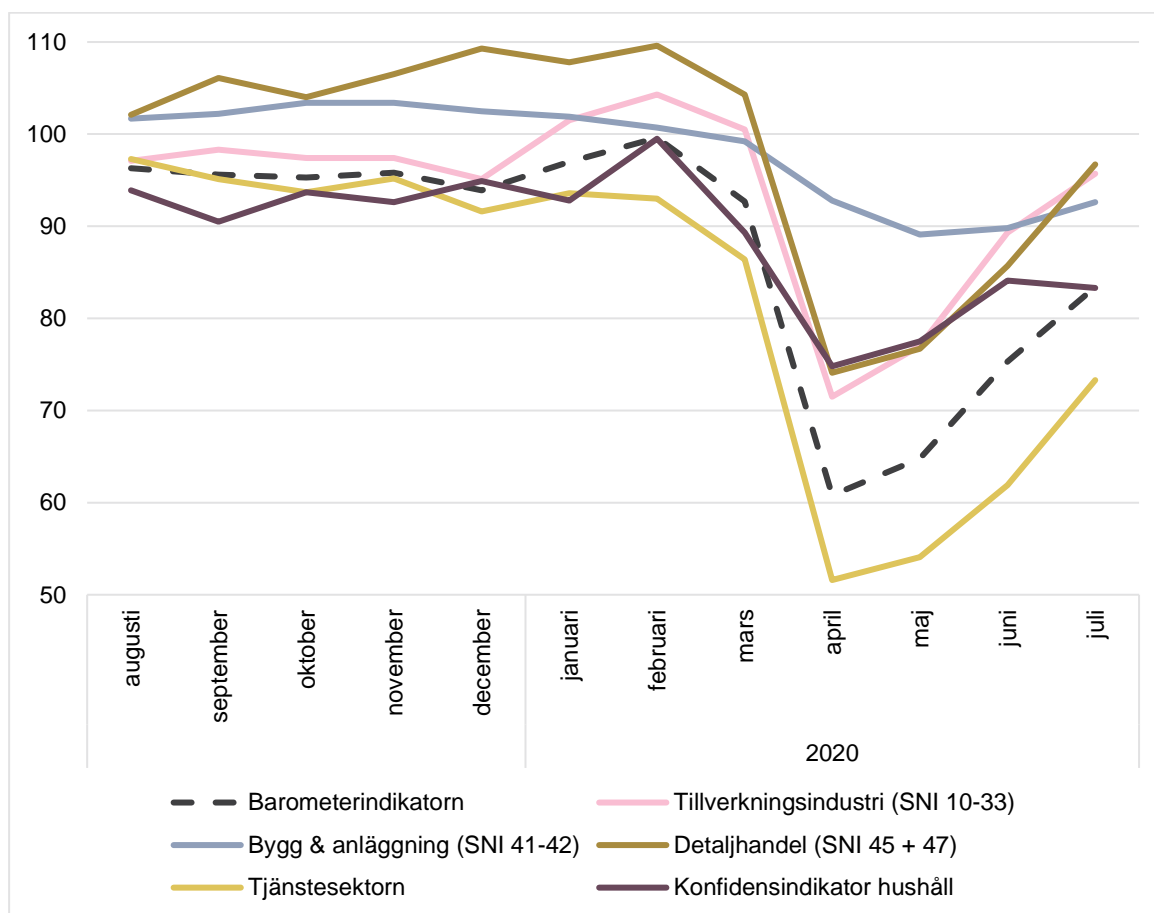
I samband med den initiala smittspridningen i världen och i Sverige bromsade konjunkturen i Sverige in mycket kraftigt. Under andra kvartalet 2020 minskade BNP (säsongrensad volymförändring) med 8,6 % jämfört med kvartal 1 2020 och jämfört med motsvarande kvartal 2019 sjönk BNP med 8,2 % (kalenderkorrigerad volymförändring)¹⁷. Vidare sjönk samtliga indikatorer i Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer *Barometerindikatorn* under både februari, mars och april innan trenden bröts (figur 10)¹⁸. Barometerindikatorn mäter det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att sammanfatta resultaten från undersökningar hos både företag och hushåll. Hos företagen mäts nuvarande och kommande efterfrågan på produkter och tjänster, behov av personal, lönsamhet, med mera och kan på så sätt ge en uppfattning hur branscherna utvecklas idag, samt hur de ser på framtidsutsikterna. Efter en brant nedåtgång har barometerindikatorn och de underliggande indexen stigit åter, men denna ökning innebär inte självklart att konjunkturen är på väg tillbaka till normala eller positiva nivåer, utan att näringslivet och hushållen ser mindre negativt på konjunkturen och framtidsutsikterna än tidigare månader. Av de olika branscherna är det tjänstenäringarna som har uppgett de lägsta utsikterna kring konjunkturen. Tjänstesektorn är även den största andelen av Sveriges näringsliv, men är till stor del beroende av tillverkningsindustrin som inte har sett lika negativt på konjunkturen även om det fortfarande finns orosmoln. Byggindustrin har enbart sett en mindre svacka i förhållande till övriga branscher även om nedgången är relativt stor. Detaljhandelns uppgång sedan i april-maj härrör från branschens minskade oro för varulager.

¹⁶ Folkhälsomyndigheten. Skattning av det momentana reproduktionstalet 13 juli 2020 <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/statistik-och-analyser/analys-och-prognoser/>

¹⁷ Statistiska Centralbyrån, statistikdatabasen 5 juni 2020. <http://www.statistikdatabasen.scb.se/>

¹⁸ Konjunkturinstitutet. Konjunkturbarometern juli 2020 <https://www.konj.se/download/18.7efcfed3173661a756771785/1595936342674/Konjunkturbarometern-juli-2020.pdf>

Figur 10 Konjunkturläget enligt konjunkturbarometern. Totalt samt uppdelat på branscher och hushåll
Källa Konjunkturinstitutet

Även om konjunkturbarometern stigit innebär detta inte att ekonomin har hämtat sig. Under andra kvartalet 2020 sjönk försäljningen inom näringslivet enligt SCB¹⁹ i stort med 10 procent, men variationen inom näringslivet är stor. Tjänstenäringsarna minskade i stort med 9 procent. Resebyråerna minskade med 94 procent, flygbranschen störtade med 85 procent och hotellbranschen minskade sin försäljning med 71 procent. Detta medan tillverkningsindustrin minskade med 16 procent och byggindustrin ökade med 2 procent. Mönstret kring att tjänstesektorn sett en större minskad efterfrågan är ett tecken på att denna kris är annorlunda mot tidigare ekonomiska kriser då det vanligtvis är tillverkningsindustrin som först förlorar investeringar och försäljning medan service och tjänstesektorena i alla fall till en början är relativt förskonade. IMF²⁰ spekulerar i att detta uppdämda konsumentbehov från servicesektorn kan göra att den ekonomiska återhämtningen går snabbare än i normalfallet. Om så är fallet återstår att se och är säkert starkt kopplat till huruvida länder och ekonomier kan öppna upp utan ny större smittspridning.

¹⁹ Statistiska Centralbyrån. <https://www.scb.se/om-scb/nyheter-och-pessmeddelanden/naringslivets-forsaljning-vande-uppat-i-juni/>

²⁰ World Economic Forum, International Monetary Fund, 22 juni 2020. <https://www.weforum.org/agenda/2020/06/economics-global-lockdown-coronavirus-covid19>

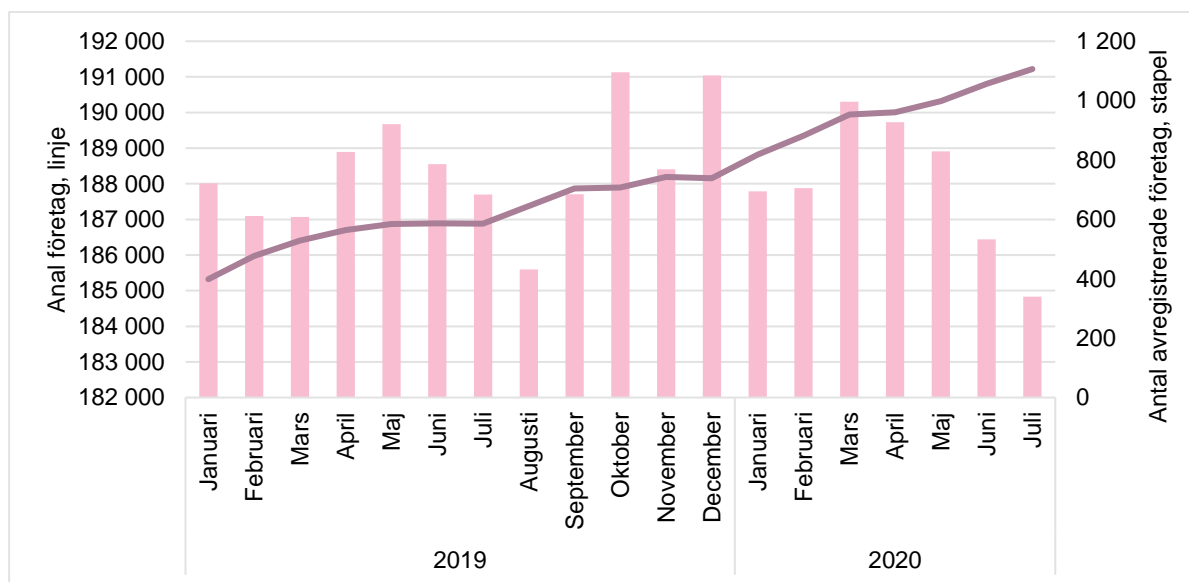

Pandemins påverkan på företagandet

Företagandet i Stockholm har påverkats i form av sjunkande försäljning och lägre orderingång för de flesta företagen. Samtidigt står företagen kvar med många fasta kostnader, där inkluderat kostnader för anställda, lokaler, varulager med mera. Trots pessimistiska utsikter för konjunkturen har antalet företag som avregistrerats, gått i konkurs eller rekonstruktion inte varit lika högt som först befarat förutom en ordentlig topp av konkursansökningar och rekonstruktioner i mars och april. Sett till helheten har företagandet dock ökat i hela perioden.

I figur 11 kan vi se att trenden kring ett ökat företagande har hållit i sig även under pandemins inledande månader. Det finns allt fler registrerade företag i Stockholms stad och antalet avregistrerade företag har heller inte förändrats nämnvärt. Avregistreringarna av företag var högre i slutet av 2019, och i maj till juli 2020 var avregistreringarna färre än under samma månader 2019.

Figur 11 Utveckling samtliga registrerade och avregistrerade företag (AB, E, HB & KB) i Stockholms stad

Nyregistreringarna sett till aktiebolag, enskild näringsidkare, handelsbolag och kommanditbolag har inte bara hållit i sig, utan även ökat något för första halvåret 2020 jämfört med både 2018 och 2019 trots pågående pandemi. Dessa företag har alla inte ännu startat någon aktiv verksamhet, därför är det ännu inte möjligt att studera dem närmare för att analysera anledningen till företagsstarterna samt deras förmåga att försörja ägarna eller eventuella anställda. Nyföretagande är dock i sig inte alltid positivt då det ibland är en sista väg ut för individer att försörja sig. Det kan då vara en försörjning som inte alltid är så stabil, och för många tar det många år innan de är uppe i samma inkomstnivåer som de haft vid fast anställning. På grund av detta bör vi vara försiktiga med att tillskriva ett ökat nyföretagande enbart positiva attribut innan vi vet hur försörjningsgraden påverkas.

Dyker man djupare ned i statistiken kring nystartade företag ser man att aktiebolagen har ökat mot tidigare år med cirka 20 procent, eller motsvarande cirka 1 000 fler företag. Företagsstarterna för enskilda näringsidkare har minskat över 10 procent mot 2019. Handels- och kommanditbolagsstarterna är få, tillsammans har cirka 200 nya startats under första halvåret 2020, vilket är en minskning på cirka 25 procent mot tidigare år. En anledning till att aktiebolagen ökat, medan de övriga företagsformerna minskat kan vara det sänkta kravet på minsta aktiekapital vid start av aktiebolag. Från 50 000 kr till 25 000 kr. Det kan alltså ha gjort fler intresserade av att starta aktiebolag trots att bolagsformen kräver mer administration än för enskilda näringsidkare. Mindre kapitalkrävande verksamheter gynnas av det sänkta behovet av att binda kapital i bolaget, medan för verksamheter med stort investeringsbehov för att komma igång har detta inte inneburit någon praktisk

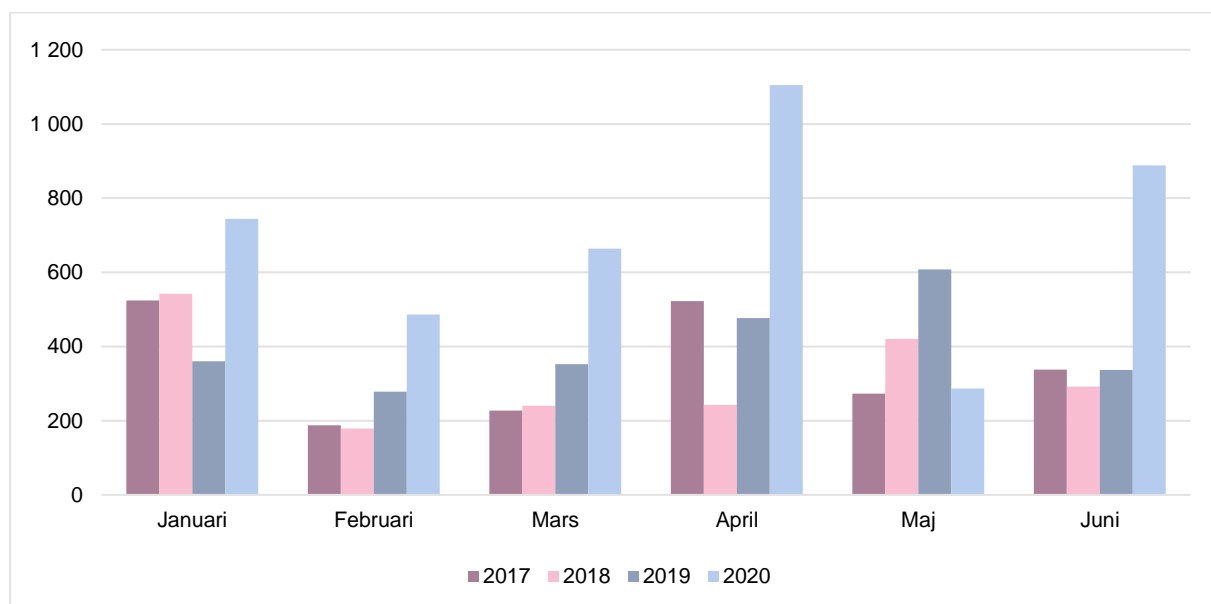
skillnad. Som borgenärsskydd har aktiekapitalet ytterligare minskat sin betydelse då aktiekapitalet sänkts två gånger för onoterade bolag. Från 100 000 kr till 50 000 kr år 2010, och nu ytterligare en halvering till år 2020.

Tabell 15 Antal nystartade företag i Stockholms kommun. AB, Enskild näringsidkare HB & KB
Källa: Bolagsverket

	2017	2018	2019	2020
Januari	1345	1455	1486	1513
Februari	1371	1079	1311	1271
Mars	1332	1018	1080	1598
April	1083	1102	1160	1116
Maj	1259	1078	1141	938
Juni	1182	1015	805	1067
Juli	801	727	672	769
Summa	8373	7474	7655	8271

När vi fokuserar på konkurser och rekonstruktioner ges en bättre uppfattning om hur många företag som avslutar sin verksamhet på grund av en ekonomi som inte går ihop. Första halvåret 2020 beslutades det enligt SCB om konkurs för strax över 913 företag registrerade i Stockholms stad ca 10 % fler än ett vanligt första halvår. Antalet anställda drabbade av arbetsgivare som gått i konkurs är högre. Cirka 4 200 anställda har berörts när deras företag gått i konkurs. Detta är ungefär dubbelt så många jämfört med motsvarande period under tidigare år. Större företag har alltså gått i konkurs i högre utsträckning än vanligt eftersom antalet företag i konkurs inte ökat lika mycket.

Figur 12 Anställda drabbade av konkurser i Stockholms stad första halvåret 2017-2020
Källa: SCB

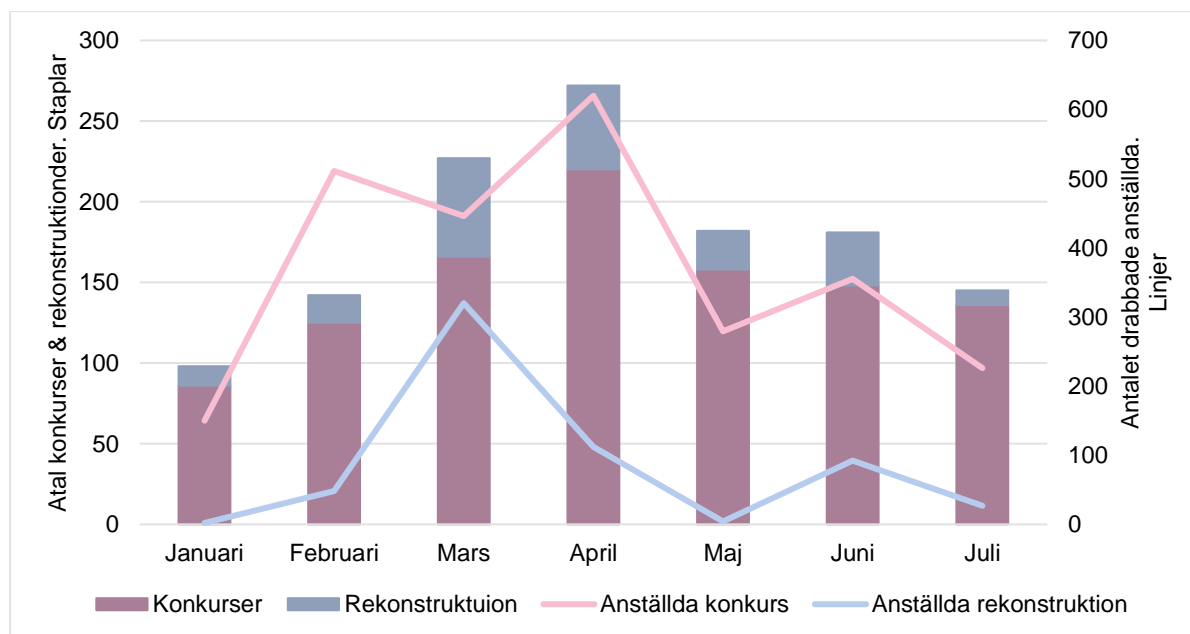

Alla företag som är registrerade i Stockholms stad och gått i konkurs enligt statistiken har inte arbetsställen eller verksamhet i staden mer än en registreringsadress, så för att undersöka hur många arbetsställen i staden som drabbats av konkurs eller rekonstruktion matchar vi organisationsnumren för konkurserna för aktiebolag i hela Sverige mot arbetsställen i företagsdatabasen. För varje

organisationsnummer där vi kan spåra ett eller flera arbetsställen låter vi arbetsplatserna representera företaget, medan för de företag där vi inte kan identifiera ett eller flera arbetsställen låter vi företaget stå kvar för att representera en arbetsplats. För att se än mer exakt vilken möjlig effekt pandemin har haft på konkurser och rekonstruktioner filtrerar vi även bort företag som har påbörjat likvidation eller konkurs innan 2020, men av olika anledningar registrerats under 2020 (uppdateringar i likvidations, eller konkursprocess ger nytt datum). Vi kan då se att 1 149 företag eller arbetsställen har hamnat i obestånd inom stadens gränser för årets sju första månader. Av denna grupp är det 575 arbetsställen som har hamnat i obestånd och som finns med i företagsdatabasen. För att förstå varför antalet företag på obestånd är så pass lågt, ska det noteras att för att finnas med som arbetsställe behöver företaget ha minst 300 000 kr i omsättning, samt antingen en momsregistrering, F-Skattsedel, eller anställda. Det är med andra ord många företag som inte når upp till dessa kriterium då deras verksamhet antingen inte är stor nog, eller att företaget inte är aktivt i någon av de tre nämnda kategorierna.

Störst andel arbetsställen på obestånd fick vi i april månad, men gällande antalet drabbade anställda var mars den månaden som hade högst siffror med en ordentlig topp vecka 13 i mars då både antalet rekonstruktioner och konkurser var mycket höga. Sedan dess har siffrorna stabiliserats.

Figur 13 Antal aktiebolag eller deras arbetsställen och anställda som drabbats av konkurser och rekonstruktioner Stockholms stad 1 januari-31 juli 2020
Källa: Bolagsverket

Uppdelat stadsdel ser vi att många av konkurserna drabbat arbetsställen i centrala Stockholm, men samtidigt saknas adress för många arbetsställen och de registreras då som stadsdel saknas. Några av de större inledda rekonstruktionerna sker exempelvis hos flygbolaget *BRA Sverige AB* (med koncern ca 300 anställda), detaljhandeln *Departments & Stores Europe AB* (Flera av butikerna i NK med ca 400 anställda), *Brothers AB*, (ca 100 anställda), med flera. Bland konkurserna i spåren av pandemin ser vi färre större kända varumärken, men en av de större konkurserna är elektronikkedjan *Digital Inn AB* med ca 90 anställda. Till antal arbetsställen och anställda är det främst lite mindre företag inom butikshandel och byggverksamhet som drabbats av konkurser.

Tabell 16 Inledda konkurser och rekonstruktioner för arbetsställen hos aktiebolag (ej företag) i Stockholms stad 1 januari-31 juli

Källa: Bolagsverket, Företagsdatabasen (SCB), Bearbetning Invest Stockholm

Stadsdelsområde	Rekonstruktion inledd		Konkurs inledd		Obestånd totalt	
	Arbetsställen	Anställda	Arbetsställen	Anställda	Arbetsställen	Anställda
Rinkeby-Kista	3	25	15	123	18	148
Spånga-Tensta	-	-	13	106	13	106
Hässelby-Vällingby	2	34	10	57	12	91
Bromma	12	372	19	112	31	484
Kungsholmen	9	181	28	114	37	295
Norrmalm	59	941	83	624	142	1565
Östermalm	15	143	42	195	57	338
Södermalm	8	169	56	373	64	542
Enskede-Årsta-Vantör	1	14	40	293	41	307
Skarpnäck	-	-	8	25	8	25
Farsta	3	22	11	98	14	120
Hägersten-Älvsjö	5	68	36	203	41	271
Skärholmen	2	14	8	49	10	63
Stadsdel saknas	9	72	78	215	87	287
Totalsumma	128	2 055	447	2 587	575	4642

De konkursade företagen går även att dela upp per bransch. Detaljhandeln, bygg och restaurangverksamheter har drabbats hårt, men även företag verksamma inom ICT står för en stor del av konkurserna.

Tabell 17 Antal aktiebolag och deras arbetsställen i obestånd Stockholms Stad, de 20 mest vanliga branscherna på SNI 2-nivå. 1 januari-31 juli 2020

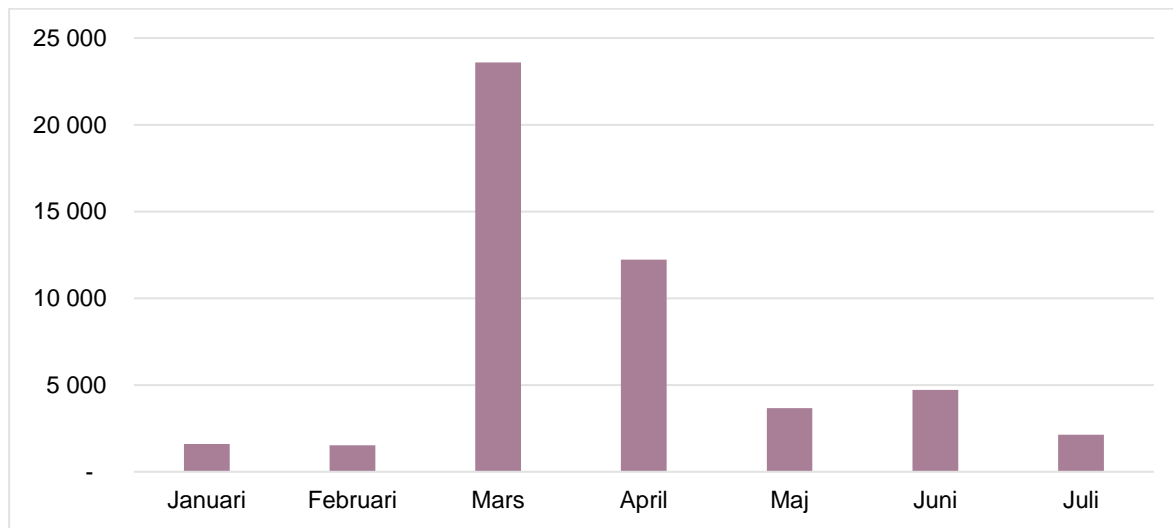
Källa: Bolagsverket, Företagsdatabasen (SCB), Bearbetning Invest Stockholm

Bransch (SNI-2)	Rekonstruktion inledd	Konkurs inledd	Totalsumma
Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar	77	88	165
Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet	4	50	54
Restaurang-, catering och barverksamhet	16	38	54
Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster	9	44	53
Byggande av hus	1	49	50
Parti- och provisionshandel utom med motorfordon	4	44	48
Landtransport; transport i rörsystem	2	26	28
Fastighetsverksamhet	1	16	17
Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar	1	16	17
Reklam och marknadsundersökning	1	14	15
Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik		14	14
Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet	1	12	13
Andra konsumenttjänster		12	12
Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d.		12	12
Finansiella tjänster utom försäkring och pensionsfondsverksamhet		12	12
Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster	4	8	12
Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster		10	10
Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys		10	10
Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor		9	9
Förlagsverksamhet		9	9

Utöver företag på obestånd berörs många anställda av varsel som en åtgärd att förhoppningsvis undvika obestånd längre fram. Stockholms län står för ungefär hälften av alla årets hittills anmälda varsel i landet och är uppe i cirka 50 000 varsel för första sju månaderna 2020. Antalet varsel högst under mars månad med 23 595 varslade. Det ska noteras att varsel inte alltid leder till arbetslöshet, vidare så registreras varsel utifrån företagets säte, samt så behöver varsel endast anmälas om mer än 5 arbetstagare drabbas vid tillfället eller 20 personer över en 90-dagarsperiod.

Figur 14 Varslade personer i Stockholms län 1 januari-31 juli 2020

Källa: Arbetsförmedlingen

I tabell 18 delas antalet varslade upp på bransch och månad fram till juni månad dit den mer detaljerade statistiken sträcker sig. Det är framförallt tjänster kopplade till turism och detaljhandel som drabbades av flest varsel, men även företag inom ICT, Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik har drabbats av stora varsel.

Tabell 18 Antal varslade personer per bransch och månad i Stockholms län 1 januari-30 juni 2020

Källa: Arbetsförmedlingen

Bransch (SNI)	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Summa
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	25	0	0	22	0	0	47
C Tillverkning	46	117	215	137	81	85	681
E Vatten, avlopp & avfall	13	14	20	21	0	35	103
F Byggverksamhet	143	37	574	330	322	343	1 749
G Handel; reparation av motorfordon	756	179	2 123	1 726	538	365	5 687
H Transport och magasinering	188	213	2 284	2 926	898	1 219	7 728
I Hotell- och restaurangverksamhet	50	63	6 867	1 937	164	241	9 322
J ICT	88	619	1 585	586	190	1 129	4 197
K Finans- och försäkringsverksamhet	15	0	15	436	6	26	498
L Fastighetsverksamhet	9	6	28	15	26	26	110
M Juridik, ekon., vetenskap och teknik	44	68	1 849	548	333	351	3 193
N Uthyrning, fastighetsserv., resetj.	123	129	5 935	1 298	832	689	9 006
O Offentlig förvaltning och försvar;	0	0	0	0	5	0	5
P Utbildning	88	7	101	255	46	93	590
Q Vård och omsorg; sociala tjänster	6	27	444	147	80	45	749
R Kultur, nöje och fritid	6	27	951	1 731	114	55	2 884
S Annan serviceverksamhet	0	22	604	117	42	16	801
Summa	1 600	1 528	23 595	12 232	3 677	4 718	47 350

Under de sju första månaderna 2020 hade 181 500 personer och 23 900 företag omfattats av korttidspermitteringarna i Stockholms län. Av de sysselsatta i länet har ungefär 15 % varit eller är

korttidspermitterade under våren och sommaren till en kostnad på nästan 9 miljarder kronor för staten. Tillverkningsindustrin har tagit emot mest bidrag i kronor, men har samtidigt flest anställda per företag i genomsnitt. Flest anställda per bransch som tagit emot stödet står handeln för medan verksamheter inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik står för flest antal företag som ansökt och beviljats korttidspermitteringar.

Tabell 19 Beviljade korttidspermitteringar 1 januari-31 juli 2020 i Stockholms län.

Källa: Tillväxtverket

Bransch (SNI)	Företag	Anställda	Bidrag Mkr	Bidrag per anställd kr	Bidrag per företag kr	Anställda per företag
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	16	43	2,3	52 444	140 942	2,7
C Tillverkning	959	25 150	1 217	48 382	1 268 838	26,2
D El, gas, värme och kyla	7	22	1,4	63 610	199 916	3,1
E Vatten, avlopp & avfall	27	196	9,3	47 564	345 279	7,3
F Byggverksamhet	1 221	4 873	274	56 301	224 698	4,0
G Handel; reparation av fordon	3 442	37 606	1 552	41 263	450 827	10,9
H Transport och magasinering	1 077	12 073	574	47 537	532 877	11,2
I Hotell- och restaurangverksamhet	2 317	24 923	1 125	45 154	485 700	10,8
J ITC	2 419	12 997	743	57 155	307 086	5,4
K Finans- och försäkring	219	1 635	94	57 748	431 129	7,5
L Fastighetsverksamhet	394	1 073	70	65 294	177 819	2,7
M Juridik, ekon., vetenskap. & teknik	6 041	26 391	1 615	61 207	267 393	4,4
N Uthyrning, fastighetsserv., resetj.	1 531	13 412	669	49 856	436 749	8,8
P Utbildning	580	2 250	131	58 114	225 444	3,9
Q Vård och omsorg; soc.tjänster	1 237	10 279	396	38 571	320 513	8,3
R Kultur, nöje och fritid	1 230	4 617	235	50 801	190 689	3,8
S Annan serviceverksamhet	1 175	3 950	190	48 127	161 789	3,4
ÖVRIGA BRANSCHER	7	23	1,1	48 696	160 000	3,3
Totalt	23 899	181 513	8 899	49 029	372 379	7,6

Vad säger företagen?

För att få fördjupad kunskap om hur det är att vara företagare i staden har intervjuer genomförts med företag från olika stadsdelsområden. Företagen representerar en bred spridning vad gäller branschtillhörighet och storlek, allt från innovativa startupföretag till etablerade företag inom teknik och handel. Det är därför inte förvånande att företagens syn på lokalisering och behov av närmiljön varierar stort. Samtidigt finns det också frågor som förenar, inte minst vad gäller utmaningen att rekrytera personal.

Preferenser för lokalisering

Tillgång till lokaler, mark och infrastruktur

Av intervjuerna framkommer att preferenserna för lokalisering är mycket olika beroende av vilken bransch som företaget verkar inom. Företag som arbetar med tillverkning transport, logistik eller på annat sätt är behov av större ytor, framhåller lokalerna och infrastrukturen som viktiga faktorer för deras lokaliseringsbeslut. Ett industridesignföretag i Farsta beskriver exempelvis hur deras lokalisering framförallt är kopplad till behovet av lokaler till bra pris. Företaget har funnits i 25 år och har varit lokaliserat i Farsta sedan fem år tillbaka. Företaget utvecklar och levererar system och material och är därför i behov av ändamålsenliga lokaler till en rimlig kostnad. För dem är lokalen, snarare än det geografiska läget, det viktigaste. Även om serviceutbudet inte upplevs som det bästa är de överlag positiva till sin lokalisering och sitt närområde.

Även tillgången till mark och infrastruktur är viktiga faktorer för flera av företagen. Ett tillverkningsföretag i västerort berättar hur tillgången till mark var en viktig drivkraft för deras lokalisering i Lunda verksamhetsområde. Företaget, som är en leverantör av mekaniska system till industrin, har varit verksamma i Lunda sedan 1988. Innan dess var de lokaliserade i Hammarby Sjöstad och dessförinnan i Nacka. På grund av en tidsfrist tvingades företaget flytta från Hammarby Sjöstad och i samband med det valde man att bygga nytt i Lunda. Företaget ser positivt på Lunda och framhåller närheten till kommunikationer som positivt. Verksamheten har en stor fabrik i Serbien, som är 10 gånger så stor som lokalen i Stockholm, och har stort behov av att frakta gods via långträdare. Kommunikation, tillgänglighet och möjlighet att parkera är därför viktiga förutsättningar för företagets verksamhet och lokalisering.

Tillgången till infrastruktur och behov av smidiga transporter framhålls även av företaget i Högdalen som säljer mätinstrument till industrin. Företaget har varit lokaliserat i Högdalen sedan 2007 då de flyttade ifrån angränsande Älvsjö. För företaget är möjligheten att frakta gods och tillgången till andra företag viktiga faktorer för lokaliseringen.

Närhet till andra företag

Av intervjuerna med startupföretagen och de mindre techföretagen framkommer att lokaliseringen till stor del baseras på närhetsprincipen. Företagen ser många fördelar med att sitta antingen centralt i urbana miljöer, eller vara samlokaliserade med andra företag. Företagen har många samarbeten med andra företag och gynnas av att befinnas sig i innovativa miljöer. Två företag som är lokaliserade i Kista beskriver exempelvis hur de värnar om att befinnas sig i ett kluster av innovation, teknik och IT. Där uppmuntras en blandning av små och stora företag, nätverksgrupper och universitet, allt för att få en positiv synergieffekt. Ett techföretag i Kista berättar hur de hittade sin lokal genom en Facebook-annons. Att företaget valde att etablera sig i Kista beror både på områdets teknikkoppling och närheten till KTH. Företaget, som arbetar med att utveckla eye-tracking, behöver ofta testpersoner och detta underlättas genom att vara nära ett universitet och studenter. Vad gäller lokaler har företaget

haft tankar på att flytta: *”Ibland tänker jag att det skulle vara bra för oss att vara lokaliserade inne i stan, mest på tanke på att vi ofta är där och har en del möten. Jag har också funderat lite på att välja ett annat kontor i samma fastighet, men det är ganska dyrt.”*

Fördelen med att sitta nära universitetet framhålls även av techföretaget Shortcut Labs som sitter i lokaler på KTH-campus vid Vallhallavägen. Företaget har varit lokaliserade på campus sedan 2013 då de startade företaget som idag är omkring 14 anställda. Företaget har en nära dialog med flera utbildningsprogram och rekryterar många studenter från KTH. Nästan alla som idag är knutna till företaget är eller har varit KTH-studenter.

För startupföretaget Beleco, som har kontor i innerstaden, finns det många fördelar med att vara lokaliserade centralt. Beleco utvecklar en digital plattform för att hyra möbler och har funnits som företag sedan 2013. De startade i Jönköping men valde att flytta upp till Stockholm efter några år. Tillgång till andra företag och stödfunktioner (såsom inkubatorer och investerare) var viktiga drivkrafter bakom beslutet att flytta till Stockholm. Företaget samverkar med många andra företag och ser positivt på att ha kontor i innerstaden. Mindre tid går åt till att resa och röra sig mellan alla möten under en och samma dag.

Behovet av lokaler

Ändamålsenliga lokaler är en viktig fråga för flera av företagen och i många fall framhålls (bristen på) lokaler som ett potentiellt hinder för att företaget ska kunna växa. Några av företagen beskriver hur de är intresserade av att expandera sin verksamhet men att detta inte är möjligt på grund av att det antingen är svårt att hitta lokaler i rätt storlek eller att de lämpliga lokaler som finns är för dyra. Ett företag inom vård och omsorg, som driver en LSS verksamhet i västerort, beskriver hur de har planer att öppna ytterligare en verksamhet. Det är en stor satsning för företaget och det är ännu inte beslutat var i staden som verksamheten kommer lokaliseras. Detta beror till stor del på lokalfrågan. De lokaler som företaget har tittat på har antingen varit för stora eller för små och inga ”mellanstora” som passar företaget: *”Vi behöver en lokal för ungefär 30 personer men de är svåra att hitta”*. Även industridesignföretaget i Farsta framhåller lokalfrågan som viktig för företagets framtid. De är bland annat oroliga över hur den långsiktiga prisökningen på lokalerna kan komma att slå mot företagets ekonomi.

”Överlag är jag bekymrad över frågan om tillgång till lokaler och hyresnivåer. Det är jätteviktigt för oss med rymliga lokaler till rimliga kostnader”

I Kista beskriver företagen att det finns gott om lediga lokaler men att de är slitna och omoderna. Att det står mycket ledigt i Kista nu beror delvis på att Ericsson har lämnat lokaler som är i behov av renovering. De moderna lokalerna i området är enligt de intervjuade i princip lika dyra som lokaler belägna i innerstaden. Representanten för Kista Business Network har uppfattningen att det finns företagare som nu flyttar till Solna på grund av bristen på moderna lokaler i Kista.

Vad gäller lokalfrågan för techföretagen finns det ett stort intresse att sitta samlokaliserade med andra företag i så kallade kontorshotell eller co-working kontor. Detta ger ett lärande och bidrar till innovation. Särskilt de nystartade företagen upplever att tillgången samlokaliserade kontor såsom Things och SUP46 är en bra ”språngbräda” för företagen. Då finns möjligheten att hyra en liten lokal men ändå få tillgång till gemensamma mötesrum och andra faciliteter.

”Det positiva är att man som stad kan skapa viktiga mötesrum. Om man vill främja innovation och samla människor är det viktigt att det finns samlokalisering kontor”.

Tillgång till personal

Utmaning att hitta kompetens

Nästintill samtliga som intervjuats beskriver rekrytering som en utmaning, både vad gäller tillgången till högutbildade och till mindre kvalificerad arbetskraft. Företagen har olika förklaringar till varför det är svårt att få tillgång till personal. De kunskapsintensiva och tekniska branscherna upplever att utbudet av specialister är litet, och försöker därför lösa kompetensförsörjningen med att outsourca eller ta in arbetskraft från andra länder. Representanten för Kista Business Network lyfter fram hur företag i deras nätverk hämtar kompetens från utlandet då det saknas i Stockholm. Ett annat företag som intervjuats berättar hur de löser kompetensförsörjningen med att outsourca arbete till bland annat Pakistan och Kina. Ett av techföretagen som intervjuats lyfter utmaningen med att hitta utvecklare/programmerare till deras företag. I vissa fall har de löst kompetensförsörjningen med att ta in personal från andra länder, tex Taiwan.

*”Vi behöver väldigt specialiserade personer inom industridesign, ingenjörer etc.
Dessa kompetenser växer inte på träd om man säger så”*

”Det är jättekänt att man inte hittar folk, det verkar vara ett stort problem”

I andra branscher saknas istället mindre kvalificerad arbetskraft som har ett långsiktigt engagemang. Café- och restaurangverksamhet riskerar att bli ett genomgångsjobb, där det är svårt att få till kontinuitet och erfarenhetsuppbyggnad. Caféverksamheten i söderort beskriver hur det är ”svårare än man kan tro” att hitta mindre kvalificerad arbetskraft och att de har haft utmaningar med att rekrytera personal till köket och kassan: *”Vi är ju ett genomgångsjobb, folk stannar inte så länge – man är ung, pluggar samtidigt och så. Det gör att det är blir ännu svårare”*.

Men det behöver inte bara handla om kompetens utan även om geografiskt läge och tillgänglighet. Företag som ligger geografiskt avskilt upplever att pendlingsavståndet påverkar deras förutsättningar att rekrytera. LSS-verksamheten i västerort lyfter exempelvis rekryteringsproblematiken som en av de stora utmaningarna för deras verksamheter. Området ligger redan i utkanten av kommunen och är därför långt att pendla för många, något som framhölls som en anledning till att de har haft svårt att rekrytera.

Kanaler för rekrytering

För att rekrytera kompetens är det nästan ingen av företagen som går via Arbetsförmedlingen. Flera av de intervjuade företagen anser att det är krångligt och har erfarenhet av att de rekryteringsförslag man fått från Arbetsförmedlingen inte har haft rätt erfarenhet eller kompetens. Ibland handlar det också om att rekryteringsförslagen har bristande språkkunskaper. Ett av techföretagen berättar att de däremot använder sig av Arbetsförmedlingen när de tar in arbetskraft utanför EU. Då måste företaget först annonsera tjänsten via Arbetsförmedlingen för att se om kompetensen finns i Sverige. Det är ett rimligt krav, tycker företaget, men önskar att en rekryteringsprocess via Arbetsförmedlingen skulle fungera bättre och mer effektivt utifrån företagets behov: *”Om arbetsförmedlingen skulle fungera som den ska skulle det vara bra. Det är dyrt att rekrytera på annat sätt”*.

Flera av de intervjuade beskriver att de ofta använder rekryterings- och bemanningsföretag för att rekrytera. Men det är också vanligt att företaget går via sina egna kontaktnät och kanaler för att hitta rätt kompetens. Det kan bero på att man eftersöker väldigt specifik och unik kompetens och att det därför är för svårt att hitta dem genom mer konventionell rekrytering. Vissa företag använder digitala tjänster såsom Blocket, Facebook och LinkedIn för att hitta relevant kompetens. Startupföretaget Beleco berättar hur de använder sig av plattformen The Hub som är skräddarsydd för startupföretag. The Hub attraherar rätt typ av kompetens som är intresserade av att arbeta på ett start-up företag. Caféverksamheten i söderort använder sig av stadsdelens facebookgrupp för att hitta personal. Ibland har caféet även gått via skolor och utbildningsprogram för att rekrytera.

Vad kan göras bättre enligt företagen?

Kontakten med staden

Företagen har olika syn på hur kontakten med Stockholms stad fungerar. Ett av techföretagen har fått stipendium från staden och har haft en bra relation till staden och näringslivet. Staden har bland annat lyft fram företaget som ett framgångsrikt exempel i många olika sammanhang. För några av företagen som intervjuats har kontakten varken varit bra eller dålig. Ett av företagen framhåller att de inte haft någon relation till staden och vet inte varför de skulle behöva någon hjälp eller stöd från dem heller.

Det finns dock flera företag som menar att kontakten till staden måste bli bättre. Företagen beskriver hur det är svårt, och omständligt, att komma i kontakt med stadens tjänstemän. De intervjuade saknar tydlighet i vart de ska vända sig för olika typer av frågor och i de fall de tillslut har hittat rätt upplever de att responsen varit svag. Klagomål har ignorerats och företagen upplever också att staden ignorerat sitt ansvar för exempelvis städning och röjning i vissa områden. Framförallt verksamhetsområdena beskriver stora utmaningar vad gäller brott och sopdumpning. Även i Kista upplever företagen att otryggheten har ökat och att säkerhetsläget har förvärrats för personal och arbetare. Representanten för Kista Business Network berättar om företag som funnits i Kista i 15 år som nu överväger att flytta på grund av ökad otrygghet. Trygghet och säkerhetsfrågan är viktig för många företagare som intervjuats och det är också en fråga där staden behöver agera för att vända utvecklingen.

”Jag tror att många företag känner att de inte existerar i stadens ögon.”

Ett annat företag efterfrågar långsiktighet och transparens från staden. Detta för att de som företag ska känna sig trygga i att våga göra satsningar och samtidigt ha koll på stadens planer och ambitioner. Att staden upplevs som otydlig och stängd fungerar som en osäkerhetsmarkör, något som företag gärna vill slippa. Flera företag som intervjuats är med i någon typ av kollektiv, en företagarförening eller företagsnätverk. Företagen lyfter fram hur kollektivt agerande enklare skapar önskad förändring. Det är förhållandevis vanligt att grannföretagen vill liknande saker eller delar samma oro gällande området de är belägna i.

”Ekonomi i Stockholm utvecklas till kunskapsekonomi, nyexade vill ha hög standard på trivsel och arbetsmiljö. Vårt verksamhetsområde bör ha en plan från stadens sida att bli mer attraktivt att vistas i”

Attraktivitetsfaktorn viktig

För företagen är det viktigt att staden och regionen är attraktiv. Attraktivitet för de intervjuade betyder allt från bra kommunikationer till arbetsplatsen, trygga miljöer för de anställda, bostäder till rimligt pris för arbetskraften och ett rikligt nöjesutbud. Konkurrensen om arbetskraft är hög och regionen behöver vara attraktiv för att företagen ska kunna attrahera kompetens. I flera intervjuer betonas behovet av strategisk planering och att attrahera rätt sorts företag till rätt plats. En företagare drar paralleller till hur det var på 90-talet när företag i Åkersberga lyckades rekrytera folk från hela världen för att det fanns en samlad etablering kring IT och telekom och det ansågs attraktivt att arbeta där.

Även behovet av kontinuerlig marknadsföring framkommer i några intervjuer. I Kista finns det en oro att området kommer förlora sin ”buzz” om inte staden aktivt arbetar för att utveckla och marknadsföra området. Internationellt har Kista ett bra rykte men i Sverige behöver det stärkas. Startupföretagen har inte upptäckt området i önskvärd utsträckning och omoderna lokaler gör att företag börjar se sig om efter en ny lokalisering. Representanten för Kista Business Network önskar ett mer öppet Kista och rikare stadsliv.

”Vi vill vara kvar, alla här har en kärlek till Kista. Man vill att Kista ska utvecklas. Vi vill att det ska vara ett Silicon Valley med full fart, det finns så mycket potential”.

Stadens näringslivsarbete utifrån nya näringslivspolicyn

Stadens nya näringslivspolicy beslutades i kommunfullmäktige i maj 2020 med ambitionen att Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat år 2025 och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Policyn syftar till att förstärka stadens möjligheter att driva ett mer fokuserat och aktivt näringslivsarbete genom följande fyra fokusområden i rubrikerna nedan. Samtliga verksamheter och arbets sätt i staden omfattas av detta näringslivsfrämjande perspektiv, vilket möjliggör både en kulturförändring inom staden och ett förvaltningsövergripande arbete som leder till konkret handling.

Stimulera tillväxt och företagsamhet

I Stockholm finns generellt goda förutsättningar för företagande men förutsättningarna varierar i viss utsträckning för olika grupper och i olika delar av staden. För att fler företag ska kunna starta och växa är det viktigt att staden bidrar med långsiktiga och goda förutsättningar för företagande i hela Stockholm, men att ytterstaden till vis mån prioriteras för att tillväxten ska bidra till ett mer inkluderande samhälle. För att företag ska satsa i Stockholm behövs en förstående och tillmötesgående inställning från stadens sida som stimulerar företagande, entreprenörskap och innovationer och som erbjuder mötesplatser för branschdialog. Stadens nämnder och bolag gör årligen inköp av varor, tjänster och entreprenader för stora belopp och är därför beroende av en mångfald av företag som ser staden som en attraktiv affärspartner och deltar i upphandlingar. Vidare kan olika upphandlingsåtgärder tas för att stärka den lokala ekonomin, t ex genom att staden utformar sina upphandlingar så att de blir intressanta för både mindre och större lokala leverantörer.

Stadens nya servicekedja för företagsetableringar utgör ett viktigt bidrag till staden som en mer effektiv och serviceinriktad organisation vid etablerings- och omlokaliseringsförfrågningar från näringslivet. Vidare behövs en ökad förståelse för det lokala näringslivets behov och utmaningar genom framförallt en närmare kontakt, bättre bemötande samt utökad och tätare dialog – också genom att nyttja de nätverk och företagsgrupper som redan finns i staden.

Förbättra service, tillgänglighet & myndighetsutövning

Samtliga av stadens medarbetare har genom sitt uppdrag, bemötande och arbets sätt en viktig roll för att staden ska upplevas som näringslivsvänlig. Det är viktigt att höja kvalitén på den kommunala servicen (t.ex. handläggning av förfrågningar, tillståndsansökningar och tillsyn) för att tillhandahålla en rättssäker myndighetskontakt som är effektiv och bidrar till företagets tillväxt. Målsättningen för myndighetsutövningen är att samtliga områden i Nöjd Kund-Index ska ha ett värde över 70, vilket indikerar en god service, och att ett kontinuerligt förbättringsarbete sker.

Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet

För att företag ska kunna starta, verka och växa krävs stabila grundförutsättningar på platsen. Arbetet med platsutveckling och stadens nya modell för platssamverkan som syftar till att skapa trygga och attraktiva offentliga platser i Stockholm behöver intensifieras – i dialog mellan berörda parter inom stadens organisation och näringslivet (såsom aktörer från besöksnäringen till fastighetsbolag m.fl.). Stadens framkomlighetsstrategi pekar ut nyttotrafik och näringslivets behov av transporter som prioriterade områden som behöver beaktas i stadsutvecklingen.

Öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens

Att möta efterfrågan kring kompetensförsörjning är ett gemensamt åtagande för många aktörer och samtidigt högt prioriterat av staden. Stadens arbetsmarknadsinsatser ska bidra till näringslivets kompetensförsörjning, samt skapa fler vägar till en långsiktig hållbar ställning på arbetsmarknaden för invånarna. Ett forum för samverkan kring kompetensförsörjningsfrågor mellan berörda parter internt i staden tillsammans med Arbetsförmedlingen behöver därför utvecklas. Vidare bör strukturerade prognoser och analyser kopplade till Stockholms arbetsmarknad leda till samverkan med branscher och arbetsgivare som efterfrågar kompetens och har rekryteringsbehov.

HEL RUFFEL-
 MOZZARELLA,
 MELNENÄDE
 TAMMOKSIVÄIKKE
 KILJAT LEIVIN
 15 €

OMEGA BOWL - BLÅBÄRSCHOKOLAD med
 SESAM + SMOKERAD SMÖR, OMEGAMIX
 o.m. NÄRINGSRÄKKNINGS 50
 YOGHURT "SUPERBOWL" BAKAT
 PUMPKON, FRAMIX, BIFALLEN 50
 CHIA, MANGOKRÄM, INGLEDARA
 o.m. SPANSLA (400) 40
 NYLIT "GRAN ACQUA SMITHIEBOWL" m.
 STRIKTIVAREL, CHIA + JORDGÅTTSMÖR 45
 OSSAGE OVERNIGHT - AFRIKKE, PAPPA,
 KRYDD, SKIVAD BANAN, NOTSMÖR 50
 SAISON CHIA-YOGHURT, BALLON, TAMMOKSIVÄIKKE + NOTSMÖR 50
 FLAI - BLÅBÄRS SMITHIE BOWL m.
 KANELPASTA, BOVETE, SKIVAD
 BANAN, CHIPSODDING 60
 SMÖRST "TRIAL" BOWL m. HALLON,
 KÅRAKTTIPALVET, LAVENDEL o.m.
 JORDGÅTT 40
 SMÖRSTURT m. PALLONSTRIFT 50
 NYLIT o.m. LÄTTBOKAR (pannikak) 40
 TRIKT m. JORDGÅTTSMÖR, SKIVAD
 BANAN + LÄTTBOKAR 45
 INGLEDARSMÖR m. NYLITMILK,
 KALLAF + FRÄSDEMILKA 45
 NYLITMILKA 40
 NYLIT NINJA TOAST 40
 FRÄSODD m. MÖRÖ AVOKADO, KRÄT
 SMÖR, TRIKT, BUCCOLA 45
 NYLITRUMMVI på PÄLSPAD m. 40
 NYLITRUMMVI, NYLIT + SESAMKRYDD
 BUSSANT m. OT/SKINKA 40
 NYLIT m. AVOKADO, JALAPENO,
 NYLIT, CHERMOVLA 40
 NYLIT m. AVOKADO, FETA
 (smoked), AVOKADO
 m. PEPISAUSETILL, BANAN

ZAKATAR
 smok, smok,
 smok + paprika

KRAB
 "smok"
 LÄMMER
 - smok

SEITAF
 smok,
 smok + paprika

INNEKÄR
 smok,
 smok + paprika

SEITAF
 smok,
 smok + paprika

POMPADOUR
FLORA
 CAFE

Sammanfattande analys

Rapporten om företagandet i Stockholms stad visar på en positiv bild av utvecklingen för Stockholms stads näringsliv under åren 2013–2020. Arbetsställena har ökat och omkring 90 000 fler är anställda i staden idag jämfört med 2013. Detta talar för att Stockholm stad har ett konkurrenskraftigt näringslivsklimat och attraherar många nya företag. Samtidigt visar intervjuerna med företagen att det finns flera utmaningar som hämmar tillväxten, bland annat vad gäller tillgång till lokaler och förmåga att rekrytera arbetskraft.

Innerstaden fortsatt magnet för jobben

Mellan 2013–2020 har antalet arbetsställen ökat med 23 procent i staden som helhet. Tillväxten av arbetsställen har dessutom varit relativt jämt spridd över stadens olika stadsdelsområden sett till relativa tal, men på kortare sikt ser vi stadsdelar i ytterstaden som växer snabbare. För de flesta stadsdelsområdena har tillväxten varit kring 20-25 procent. Spånga-Tensta utmärker sig med en lägre tillväxttakt på 12 procent gällande arbetsställen.

Vad gäller tillväxten av antalet anställda ser bilden något annorlunda ut. Framförallt är det innerstaden som har stått för den starka tillväxten i absoluta tal medan många stadsdelsområden i ytterstaden har en hög tillväxt i relativa tal. Undantaget är Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Farsta som inte haft samma positiva mellan 2013–2020. För Farsta har till och med antalet anställda minskat över perioden. Den generella bilden är dock att det är staden som helhet växer, där innerstaden haft den en stark tillväxt av antalet anställda trots att flest anställda redan jobbar där. Dock är trenden inte lika tydlig för de två senaste åren. Utvecklingen av anställda har varit starkare i flera ytterstadsdelar än innerstaden, där Kungsholmen och Östermalm har sett en minskning av antalet anställda.

Att arbetsställena ökar i ytterstaden är positivt och visar att det finns många som väljer att starta nya företag där, dock är inte tillväxten i antal anställda i ytterstaden lika god som den skulle kunna vara. Det tycks framförallt vara i innerstaden som det finns många företag som de senaste åren haft en tillväxtfas och anställt många nya medarbetare. Detta talar för att innerstaden är en stark dragare för jobben och att den jobbtillväxt som skett i innerstaden inte har "svällt över" till stadsdelsområdena i ytterstaden.

Specialiserad eller diversifierad?

Stockholms stad har ett diversifierat näringsliv och en bred mix av olika branscher. Över 80 procent av samtliga branscher finns i kommunen. Skulle de angränsade kommunerna inom den lokala arbetsmarknaden räknas med skulle siffran troligtvis bli något högre. Detta är både en styrka och konkurrenskraft. Hög branscbredd skapar en robusthet på arbetsmarknaden och en motståndskraft inför eventuella nedgångar i något branschsegment. Ett diversifierat näringsliv underlättar dessutom matchningen mellan arbetstagare och arbetsgivare.

På en lägre geografisk upplösningnivå utgörs Stockholm av flera specialiserade stadsdelsområden. Det är exempelvis tydligt att innerstaden har en specialisering inom kunskapsintensiva tjänster medan flera områden i ytterstadsdelarna har en specialisering inom exempelvis transport och magasinering eller vård och omsorg. Studeras företagsstrukturen på en ännu mer detaljerad nivå framträder att specialiseringen ofta är mycket lokal, koppla till enskilda företagsområden och verksamhetsområden.

En strategi för att stärka näringslivet i staden är att arbeta med stadsdelsområdets profilnäringar. Vilka krav ställer profilnäringarna på stadsdelsområdet och hur kan staden möta dessa?

Kunskapsintensiva företag har exempelvis ofta önskemål om att verka samlokaliserade med andra företag i urbana miljöer. Företag inom logistik och transport behöver god tillgänglighet och lagerlokaler. Företag inom vård och utbildning har andra sina behov och förutsättningar. Även profilnäringarna som inte växt är intressanta att belysa vidare för stadsdelsområdena. Dessa branscher verkar i stadsdelsområdet men har av någon anledning inte vuxit. Här kan det finnas potential att vända trenden med hjälp av stadsplanering eller andra insatser. Sweco ser att det i detta hänseende också är viktigt att titta utanför kommungränsen. Vissa stadsdelsområden gränsar till etablerade företagsområden eller handelsnoder, t.ex. Solna strand och Kungens kurva. Dessa är i denna analys inte inräknade men har troligtvis stor påverkan på näringslivsstrukturen som helhet.

Hur kan näringslivet stärkas?

Stockholms stad har ett starkt näringsliv och är en attraktiv plats att verka på som företagare. Samtidigt visar denna rapport att det finns ett antal utmaningar som kan hämma tillväxten i staden. Följande områden denna rapport som viktiga för näringslivsarbetet i staden framöver:

Tillgång till ändamålsenliga lokaler (till en rimlig kostnad)

Av intervjuerna med företagen framhålls att tillgången till ändamålsenliga lokaler som en stor utmaning. Utbudet som finns är dyrt och företagen har svårt att hitta lokaler av rätt storlek. I flera fall är detta ett direkt hinder för expansion av företagen eller en begränsning i form av att nya företagsidéer inte kan realiseras. Detta talar för att staden bör arbeta för att säkerställa att det finns lokaler för stadens näringsliv. Mot bakgrund av att vakansgraden är relativt hög i många stadsdelsområden bör lokalfrågan prioriteras. Hur kan lokalerna moderniseras och bättre anpassas i storlek efter de behov som finns hos företagen idag?

Alla stadsdelar behöver inte ha allt – men det förutsätter god nåbarhet

Stockholm stad har en kompletterande arbetsmarknad. Olika stadsdelar har sina egna profilnäringar som växer. I innerstaden och Kista finns kunskapsintensiva näringar och i vissa delar av ytterstaden finns viktiga verksamhetsområden med näringar inom t.ex. bygg, handel och logistik. Eftersom pendlingsförutsättningarna i länet är goda är människor villiga att pendla mellan jobb och arbete. Detta talar för att alla stadsdelar inte behöver ha en komplett arbetsmarknad. Snarare är det mixen tillsammans, där flera mer eller mindre specialiserade stadsdelar, utgör en diversifierad stad. Detta förutsätter i sin tur fortsatta investeringar i infrastruktur och hållbart resande för att smidigt underlätta pendling och stärka matchningen mellan arbetsgivare och arbetstagare. Finns möjligheten att pendla till olika typer av jobb minskar behovet av en komplett arbetsmarknad i stadsdelarna.

Underlätta rekrytering

Nästintill samtliga som intervjuats beskriver rekrytering som en utmaning, både vad gäller tillgången till högutbildade och till mindre kvalificerad arbetskraft. Därtill framhålls det som både krångligt och ineffektivt att gå genom Arbetsförmedlingen. För att förbättra matchningen mellan arbetskraft och arbetsgivare bör staden arbeta för att underlätta rekryteringsprocessen för företagen.

Attraktivitetsfaktorn är viktig – öka tryggheten och säkerheten

För företagen är det viktigt att staden och regionen är attraktiv. Det gäller allt från bra kommunikationer till arbetsplatsen, trygga miljöer för de anställda, bostäder till rimligt pris för arbetskraften och ett rikligt nöjesutbud. Konkurrensen om arbetskraft är hög och regionen behöver vara attraktiv för att företagen ska kunna attrahera kompetens. Mot bakgrund av detta är det viktigt att staden arbetar för att stärka säkerheten och tryggheten i framförallt företags- och verksamhetsområdena som idag har utmaningar med brott och säkerhet. Verksamhetsområden är viktiga för jobben i ytterstaden och om dessa får dåligt rykte riskerar man att företag flyttar, eller att företag får svårt att dra till sig arbetskraft.

Bättre kontakt mellan stad och företag

Fler av de intervjuade företagen upplever att kontakten med staden är dålig. Klagomål är svåra att framföra och det finns en känsla av att staden inte bryr sig om företagen. Det behövs ett mer proaktivt och aktivt samarbete mellan staden och företagen. Kontaktvägarna behöver förtydligas och staden behöver ha en bättre dialog med företagen. En mer tät dialog mellan staden och företagen skulle ge staden kunskap om näringslivets behov och ge bättre förutsättningar för att stärka näringslivet i staden.

Näringslivspolicyn visar vägen framåt

De fyra fokusområden som definierats i stadens nya näringslivspolicy från maj 2020 pekar på områden där staden behöver stärka sitt näringslivsarbete. Fokusområdena är valda utifrån att insatser här bedöms göra största nytta, få bäst effekt och att näringslivsperspektivet behöver förstärkas inom dessa områden. Fokusområdena är:

- Stimulera tillväxt och företagsamhet
- Förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning
- Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet
- Öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens

Appendix

Tabellbilaga

Tabell 20 Antal och andel anställda samt arbetsställen per stadsdelsområde

	Arbetsställen		Anställda	
	Antal	Procent	Antal	Procent
<i>Område</i>				
Rinkeby-Kista	2 395	2,7 %	42 682	6,0 %
Spånga-Tensta	1 780	2,0 %	10 940	1,5 %
Hässelby-Vällingby	2 782	3,1 %	12 032	1,7 %
Bromma	5 032	5,6 %	28 684	4,0 %
Kungsholmen	6 836	7,6 %	78 163	11,0 %
Norrmalm	16 873	18,8 %	184 383	26,0 %
Östermalm	12 430	13,8 %	93 189	13,1 %
Södermalm	14 626	16,3 %	98 916	14,0 %
Enskede-Årsta-Vantör	5 471	6,1 %	38 347	5,4 %
Skarpnäck	2 156	2,4 %	9 594	1,4 %
Farsta	2 284	2,5 %	13 480	1,9 %
Hägersten-Älvsjö	7 184	8,0 %	56 019	7,9 %
Skärholmen	1 480	1,6 %	10 055	1,4 %
Uppgift saknas	8 608	9,6 %	32 409	4,6 %
Hela staden	89 937	100 %	708 893	100 %

Tabell 21 De 10 största arbetsställena per stadsdel sett till antal anställda. Kvartal 2, 2020

Företagsnamn	Namn arbetsställe	Antal anställda
Bromma		
MIAB AB	HUVUDKONTOR	687
MatHem i Sverige AB		587
STIFTELSEN STOCKHOLMS SJUKHEM	STOCKHOLMS SJUKHEM GERIATRIK BROMMA	487
MIAB Facility Services AB	Stockholm	437
Eltel Networks Infranet AB		387
STOCKHOLMS KOMMUN	MÄLARBACKEN	362
STOCKHOLMS KOMMUN	STADSDELSNÄMND BROMMA	337
Stockholm Vatten AB	HK	287
Swedavia AB	BROMMA STOCKHOLM AIRPORT	262
L'ORÉAL SVERIGE AB		237
Enskede-Årsta-Vantör		
WSP SVERIGE AB	HUVUDKONTOR M.M	1312
Securitas Sverige Aktiebolag	ÅRSTA	1012
PostNord Sverige AB	ÅRSTA POSTTERMINAL	862
HI3G ACCESS AB	3 HUVUDKONTOR	837
Capio Geriatrik AB	CAPIO GERIATRIK DALENS SJUKHUS	637
Uniflex Sverige AB		462
FÖRSÄKRINGSKASSAN	FÖRSÄKRINGSCENTER JOHANNESHÖV	287
STOCKHOLMS KOMMUN	STUREBYSKOLAN OCH FRITIDSHEM	237
BILDA PERSONALMÄKLARNA I STOCKHOLM AB		237
SKOLFASTIGHETER I STOCKHOLM AKTIEBOLAG SISAB		237
Farsta		
STIL Assistans AB		762
STIFTELSEN STORA SKÖNDAL		512
Keolis Sverige AB	OMRÅDE GUBBÄNGEN	437
Nya BrandFactory AB		237
STOCKHOLMS KOMMUN	HÖKARÄNGSSKOLAN	212
STOCKHOLMS KOMMUN	FARSTA STADSDELSFÖRVALTNING	212
ISKO AB		187
Lassila & Tikanoja FM AB	SKÖNDAL	187
STOCKHOLMS KOMMUN	GUBBÄNGSSKOLAN OCH LOKATTEN	162
STOCKHOLMS KOMMUN	HÄSTHAGSSKOLAN FRITIDSHEM	137

Företagsnamn	Namn arbetsställe	Antal anställda
Hägersten-Älvsjö		
ISS FACILITY SERVICES AB	ISS-HUSET	1712
Avarn Security AB	HUVUDKONTOR	1587
H & M Hennes & Mauritz GBC AB	IT-AVDELNING	1412
FÖRSÄKRINGSKASSAN	FÖRSÄKRINGSCENTER HÄGERSTEN	1287
SAMHALL AKTIEBOLAG	VÄSTBERGA, HEMTJÄNST OCH BEMANNING	1162
PRESSEN MORGONTJÄNST KOMMANDITBOLAG		1037
MTR Tunnelbanan AB	LILJEHOLMEN	862
Omsorgshuset i Stockholm AB	HUVUDKONTOR	612
H & M Hennes & Mauritz GBC AB		462
Keolis Sverige AB	OMRÅDE NYBODA	437
Hässelby-Vällingby		
AKTIEBOLAGET SVENSKA BOSTÄDER	HUVUDKONTOR	187
STOCKHOLMS KOMMUN	STADSDELSNÄMD HÄSSELBY	187
SYSTEM 3 R INTERNATIONAL AKTIEBOLAG		162
STOCKHOLMS KOMMUN	VÄLLINGBYSKOLAN OCH FRITIDSHEM	162
STOCKHOLMS KOMMUN	Björnbodaskolan, Fritidshem och sexårsverksamhet	162
AL-AZHAR STIFTELSEN	Al - Azharsskolan	162
STOCKHOLMS KOMMUN	Grimtaskolan, fritidshem och sexårsverksamhet	137
STOCKHOLMS KOMMUN	TROLLBODASKOLAN FRITIDSHEM	112
STOCKHOLMS KOMMUN	LOVISELUNDSSKOLAN	112
STOCKHOLMS KOMMUN	HÄSSELBYGÅRDSSKOLAN FRITIDSHEM	112
Kungsholmen		
Skanska Sverige AB	HUVUDKONTOR	3062
POLISMYNDIGHETEN	POLISMYNDIGHETEN - NORRMALM - KVARTERET KRONOBER	2512
CAPIO S:T GÖRANS SJUKHUS AB		2237
MTR Pendeltågen AB		1537
POLISMYNDIGHETEN	POLISMYNDIGHETEN - NORRMALM - AGNEGATAN	1137
Securitas Sverige Aktiebolag	STOCKHOLM	1037
ACCENTURE AB	HK	1012
OCTAPHARMA AB		962
AVARN Security Services AB		912
REGION STOCKHOLM	TRAFIKFÖRVALTNINGEN	837

Företagsnamn	Namn arbetsställe	Antal anställda
Norrmalm		
Nordea Bank Abp, filial i Sverige		3937
H & M Hennes & Mauritz GBC AB	INKÖP / HK	3537
Brukarkooperativet JAG Personlig Assistans AB	KANSLI	2062
ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB		1462
REGERINGSKANSLIET	UTRIKESDEPARTEMENTET	1437
Svenska Handelsbanken AB	Huvudkontor Kungsträdgården Handelsbanken	1412
ERNST & YOUNG AKTIEBOLAG		1362
Skandinaviska Enskilda Banken AB	HUVUDKONTOR	1312
Spotify AB	URBAN ESCAPE	1212
Klarna Bank AB	SVEAVÄGEN 46	1112
Rinkeby-Kista		
ERICSSON AB		8587
Tele2 Sverige Aktiebolag	KISTA HK	1612
IBM SVENSKA AKTIEBOLAG	HUVUDKONTOR	1412
SAMHALL AKTIEBOLAG	KISTA STÄD OCH BEMANNING	1237
CGI Sverige AB	HUVUDKONTOR	1137
Atea Sverige AB	HUVUDKONTOR	687
COM HEM AKTIEBOLAG		512
TOTALFÖRSVARETS FORSKNINGSINSTITUT, FOI	HUVUDKONTOR	462
Alten Sverige Aktiebolag		412
Addici Security AB	ADDICI KISTA	412
Skarpnäck		
STOCKHOLMS KOMMUN	SKARPNÄCKS STASDELSFÖRVALTNING	437
STOCKHOLMS KOMMUN	SKARPNÄCKS NYA SKOLA	187
Anicura Stockholms Regiondjursjukhus AB	REGIONDJURJUKHUSET BAGARMOSSEN	162
BonZi personligt stöd AB		162
STOCKHOLMS KOMMUN	BJÖRKHAGENS SKOLA OCH FRITIDSHEM SKÖLDPADDAN	137
PMI Clean AB		137
DAFO BRAND AKTIEBOLAG		112
Inmotion Technologies AB		112
FÖRENINGEN JUDISKA HEMMET		112
Swedol AB (publ)	SWEDOL	112

Företagsnamn	Namn arbetsställe	Antal anställda
Skärholmen		
STOCKHOLMS KOMMUN	SKÄRHOLMENS STADSDELSFÖRVALTNING	437
RTFL Care AB		362
STOCKHOLMS KOMMUN	SÄTRA VÅRD, OMSORGSBOENDE OCH DAGLIG VERKSAMHET	162
SIMH SWEDEN AB		162
Plintab Personal AB		162
Scanreco AB		137
VÄSTERHOLMS FRISKOLA AB		112
GLOBAL FASTIGHETSSERVICE AKTIEBOLAG		112
POLISMYNDIGHETEN	POLISMYNDIGHETEN - SKÄRHOLMEN - MÅSHOLMSTORGET	112
Transtema Network Services AB	STOCKHOLM SV (SÄTRA)	112
Spånga-Tensta		
SCHENKER AB	STOCKHOLM	312
STOCKHOLMS KOMMUN	SPÅNGA TENSTA STADSDELSFÖRVALTNING, INDIVID OCH	287
SCHENKER ÅKERI AB	Regionkontor	287
ARRIVA SVERIGE AKTIEBOLAG	Lunda	212
TD TECH DATA AB	HUVUDKONTOR	187
STOCKHOLMS KOMMUN	SPÅNGA GRUNDSKOLA, SPÅNGA GYMNASIUM	137
MEDICARRIER AKTIEBOLAG		137
Carolinas Matkasse AB		137
SIKA SVERIGE AKTIEBOLAG		112
OCT Office and Computer Transport Aktiebolag		112

Företagsnamn	Namn arbetsställe	Antal anställda
Södermalm		
SÖDERSJUKHUSET AKTIEBOLAG	SÖDERSJUKHUSET	5612
FOLKSAM	HUVUDKONTOR	1312
HEMFRID I SVERIGE AB		1312
RIKSDAGSFÖRVALTNINGEN		987
Keolis Sverige AB	OMRÅDE SÖDER	637
FOLKSAM	HUVUDKONTOR	562
ERSTA DIAKONISÄLLSKAP	ERSTA SJUKHUS	537
Ramboll Sweden AB	HUVUDKONTORET	512
SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONER		512
TYRÉNS AB		487
Östermalm		
STOCKHOLMS UNIVERSITET	UNIVERSITETET FRESCATI	4962
KUNGLIGA TEKNISKA HÖGSKOLAN	CAMPUS KTH	2937
SVERIGES TELEVISION AKTIEBOLAG	FÖRRÅDSBACKEN	1612
Cool Company Skandinavien AB		1287
Tieto Sweden AB		1187
SVERIGES RADIO AKTIEBOLAG	FÖRRÅDSBACKEN	1137
FÖRSVARETS MATERIELVERK		1112
FÖRSVARSMAKTEN	STHLM LIDINGÖVÄGEN 24	937
Svenska Handelsbanken AB	DATA	812
SIDA	HUVUDKONTOR	812

Tabell 22 Antal arbetsställen och anställda per bransch 2013, 2015, 2018 & 2020

Bransch	Arbetsställen				Anställda			
	2013	2015	2018	2020	2013	2015	2018	2020
Annan serviceverksamhet	3772	3995	4325	4473	20157	21388	22472	23281
Bransch saknas	177	349	428	151	186	364	564	268
Byggverksamhet	4919	5098	5427	5619	22993	28637	32002	32584
Fastighetsverksamhet	5682	6377	7460	8071	10124	11110	12517	13966
Finans- och försäkringsverksamhet	2024	2178	2470	2659	35584	36728	37453	38009
Försörjning av el, gas, värme och kyla	103	135	135	149	1330	1289	1374	1436
Förvärsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk	-	-	-	1	-	-	-	1
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	9927	9989	9883	9816	69752	74477	75872	77765
Hotell- och restaurangverksamhet	3649	3844	4010	4117	29488	32680	35067	35975
Informations- och kommunikationsverksamhet	7386	8002	9292	10407	66947	70405	86432	86746
Jordbruk, skogsbruk och fiske	403	359	437	485	298	396	355	388
Kultur, nöje och fritid	3489	3786	4307	4617	13890	14540	15129	16113
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	326	315	310	313	41478	41382	42884	44125
Tillverkning	1802	1821	1834	1800	12295	12588	12080	12120
Transport och magasinering	2262	2212	2539	2677	26059	26263	26130	27654
Utbildning	2578	2756	2945	3073	52185	54437	57571	57317
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	3552	3667	3815	4109	58857	58027	64629	65750
Utvinning av mineral	19	27	24	27	48	58	45	58
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	86	92	102	109	1239	1436	1540	1569
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	17162	18590	21014	22574	96675	99787	99824	104301
Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	3	6	6	6	18	25	33	35
Vård och omsorg; sociala tjänster	3674	4052	4477	4682	59316	66969	70120	69405
Totalsumma	72995	77650	85240	89937	618919	652986	694093	708893

Tabell 23 Specialiseringskvot - Stadsdelsområde vs hela staden

Bransch (SNI avd.nivå)	Rink.- Kista	Spå.- Tensta	Häss.- Väll.	Bro- mma	K- holmen	N- malm	Ö- malm	S- malm	EÄV	Skarp- näck	Farsta	Häg- Älv	Skär- holmen
Tillverkning (C)	1,5	2,0	3,0	1,3	1,5	0,2	0,6	0,5	1,7	3,6	2,2	1,3	1,4
Försörjning av el, gas, värme och kyla (D)	0,2	0,1	1,3	0,1	0,0	0,6	4,2	0,7			5,0	0,6	
Vattenförsörjning; avlopp, avfall, och sanering (E)		4,3	0,5	6,1	0,1	0,3	0,5	0,4	3,6		0,2	2,6	0,4
Byggverksamhet (F)	0,6	2,0	2,1	2,0	1,4	0,2	0,3	0,5	2,6	2,8	1,8	2,6	1,9
Handel; reparation av motorfordon (G)	1,4	1,9	1,2	1,8	0,7	1,0	0,7	0,8	1,2	0,9	1,0	1,1	1,5
Transport och magasinering (H)	0,4	3,9	1,5	1,1	1,2	0,6	0,6	0,6	1,7	0,6	1,7	2,1	1,9
Hotell- och restaurangverksamhet (I)	0,4	0,4	0,7	0,6	0,5	1,3	1,1	1,4	0,9	0,5	0,6	0,6	0,6
Informations- och kommunikation (J)	3,3	0,1	0,2	0,5	0,8	1,1	1,2	1,0	0,4	0,2	0,2	0,6	0,2
Finans- och försäkringsverksamhet (K)	0,2	0,0	0,1	0,1	0,7	2,3	1,1	0,7	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
Fastighetsverksamhet (L)	0,4	0,5	1,6	1,0	0,9	0,9	1,2	1,3	1,0	0,8	1,6	0,5	0,5
Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (M)	0,7	0,3	0,3	0,6	1,1	1,5	1,0	1,2	0,6	0,5	0,2	0,5	0,1
Uthyrning, fastighetservice, resetjänster, stödtjänster (N)	0,8	0,8	0,4	1,1	1,1	1,0	0,8	0,7	1,4	0,8	0,6	1,8	1,1
Offentlig förvaltning, försvar; obligatorisk socialförsäkring (O)	0,4	0,5	0,2	0,3	2,5	1,0	1,5	0,8	0,4	0,0	0,6	0,7	0,9
Utbildning (P)	0,9	2,1	2,7	1,6	0,6	0,4	1,7	0,9	1,3	2,4	2,0	1,3	1,8
Vård och omsorg; sociala tjänster (Q)	0,5	1,0	2,0	1,1	1,1	0,5	0,6	1,6	1,4	2,4	2,8	1,0	2,3
Kultur, nöje och fritid (R)	0,4	0,7	1,0	0,8	0,4	1,0	1,7	1,0	0,8	0,9	0,9	0,6	0,6
Annan serviceverksamhet (S)	0,3	0,5	0,8	1,0	1,0	1,1	0,9	1,8	0,8	0,6	0,6	0,7	0,8
Antal större än 1	3	7	8	9	7	7	8	5	9	4	8	8	7

Förklaring: Specialiseringskvoten visar andel anställda inom resp. bransch inom stadsdelsområdet dividerat med hela stadens andel. Specialiseringskvot > 1 innebär högre andel anställda inom branschen i SDO i förhållande till staden som helhet (gröna celler). Specialiseringskvot < 1 innebär lägre andel än staden som helhet (gråmarkerade celler). Specialiseringskvot > 2 dvs dubbelt så hög andel anställda inom branschen som hela stadens andel har markerats mörkgrönt. Branscher med få anställda ("Jordbruk, skogsbruk och fiske", "Utvinning av mineraler") redovisas ej.

Tabell 24 Tillväxtkvot - Stadsdelsområde vs hela staden

Bransch (SNI avd.nivå)	Rink.-Kista	Spå.-Tensta	Häss.-Väll.	Bro-mma	K-holmen	N-malm	Ö-malm	S-malm	EÄV	Skarp-näck	Farsta	Häg-Älv	Skär-holmen
Tillverkning (C)	Neg.	Neg.	Högre	Lägre	Högre	Lägre	Högre	Neg.	Neg.	Högre	Högre	Neg.	Högre
Försörjning av el, gas, värme och kyla (D)	Lägre		Neg.	Neg.	Neg.	Högre	Neg.	Högre			Lägre	Högre	
Vattenförsörjning; avlopp, avfall, och sanering (E)		Neg.	Neg.	Högre	Högre	Neg.	Neg.	Högre	Högre		Neg.	Neg.	Lägre
Byggverksamhet (F)	Högre	Lägre	Lägre	Lägre	Högre	Lägre	Lägre	Lägre	Högre	Lägre	Lägre	Lägre	Lägre
Handel; reparation av motorfordon (G)	Neg.	Lägre	Neg.	Högre	Högre	Högre	Högre	Lägre	Neg.	Högre	Neg.	Lägre	Neg.
Transport och magasinering (H)	Högre	Neg.	Högre	Neg.	Högre	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Lägre	Lägre	Högre	Lägre
Hotell- och restaurangverksamhet (I)	Neg.	Lägre	Högre	Lägre	Lägre	Lägre	Lägre	Lägre	Högre	Högre	Neg.	Lägre	Neg.
Informations- och kommunikation (J)	Högre	Neg.	Lägre	Neg.	Lägre	Högre	Lägre	Högre	Högre	Lägre	Neg.	Lägre	Högre
Finans- och försäkringsverksamhet (K)	Högre	Neg.	Neg.	Neg.	Högre	Högre	Högre	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.
Fastighetsverksamhet (L)	Högre	Neg.	Lägre	Lägre	Högre	Lägre	Högre	Lägre	Högre	Neg.	Högre	Lägre	Lägre
Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (M)	Neg.	Högre	Lägre	Högre	Högre	Högre	Högre	Högre	Högre	Högre	Neg.	Neg.	Högre
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster, stödtjänster (N)	Högre	Neg.	Neg.	Högre	Neg.	Lägre	Neg.	Högre	Högre	Neg.	Neg.	Lägre	Högre
Offentlig förvaltning, försvar; obligatorisk socialförsäkring (O)	Högre	Högre	Högre	Lägre	Högre	Neg.	Neg.	Neg.	Högre	Neg.	Lägre	Högre	Högre
Utbildning (P)	Högre	Neg.	Lägre	Lägre	Lägre	Lägre	Lägre	Neg.	Högre	Lägre	Neg.	Högre	Lägre
Vård och omsorg; sociala tjänster (Q)	Lägre	Neg.	Neg.	Lägre	Högre	Högre	Högre	Lägre	Högre	Högre	Högre	Högre	Lägre
Kultur, nöje och fritid (R)	Högre	Högre	Lägre	Neg.	Neg.	Lägre	Lägre	Högre	Lägre	Högre	Neg.	Högre	Högre
Annan serviceverksamhet (S)	Högre	Lägre	Neg.	Lägre	Högre	Lägre	Lägre	Högre	Lägre	Högre	Neg.	Högre	Högre

Förklaring: Tillväxtkvoten har baserat på antal anställda beräknats som branschens tillväxt i stadsdelsområdet i relation till hela stadens tillväxt i branschen. I tabellen redovisas om stadsdelens tillväxt är högre eller lägre än stadens, samt om stadsdelens tillväxt har varit negativ. För branscherna (C), (D) och (G) har stadens tillväxt varit negativ. I dessa fall redovisas om stadsdelen har haft en högre (mindre negativ/positiv) eller lägre (=mer negativ) tillväxt än staden som helhet.

Tabell 25 Specialisering och Tillväxt över staden

Bransch (SNI avd.nivå)	Rink.- Kista	Spå.- Tensta	Häss.- Väll.	Bro- mma	K- holmen	N- malm	Ö- malm	S- malm	EÄV	Skarp- näck	Farsta	Häg.- Älvsjö.	Skär- holmen	Antal Ja
Tillverkning (C)			Ja		Ja					Ja	Ja		Ja	5
Försörjning av el, gas, värme och kyla (D)														0
Vattenförsörjning; avlopp, avfall, och sanering (E)				Ja					Ja					2
Byggverksamhet (F)					Ja				Ja					2
Handel; reparation av motorfordon (G)				Ja										1
Transport och magasinering (H)			Ja		Ja							Ja		3
Hotell- och restaurangverksamhet (I)														0
Informations- och kommunikation (J)	Ja					Ja								2
Finans- och försäkringsverksamhet (K)						Ja	Ja							2
Fastighetsverksamhet (L)							Ja		Ja		Ja			3
Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (M)					Ja	Ja		Ja						3
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster, stödtjänster (N)				Ja					Ja				Ja	3
Offentlig förvaltning, försvar; obligatorisk socialförsäkring (O)					Ja									1
Utbildning (P)									Ja			Ja		2
Vård och omsorg; sociala tjänster (Q)					Ja				Ja	Ja	Ja	Ja		5
Kultur, nöje och fritid (R)														0
Annan serviceverksamhet (S)								Ja						1
Antal Ja	1	0	2	3	6	3	2	2	6	2	3	3	2	

Kommentar: I tabellen redovisas branscher där stadsdelsområdena har en specialiseringskvot > 1 och tillväxtkvot > 1 vilket innebär större andel av samtliga anställda i branschen än staden som helhet och samtidigt högre tillväxt sedan år 2013 än staden som helhet.

Tabell 26 Underlag för tillväxtkvot och specialiseringskvot

Bransch (SNI avd.nivå)	Rink.- Kista	Spå.- Tensta	Häss.- Väll.	Bro- mma	K- holmen	N- malm	Ö- malm	S- malm	EÄV	Skarp- näck	Farsta	Häg- Älv	Skär- holmen
Tillverkning (C)	Spec	Spec	Båda	Spec	Båda	Nej	Tillv	Nej	Spec	Båda	Båda	Spec	Båda
Försörjning av el, gas, värme och kyla (D)	Nej	Nej	Spec	Nej	Nej	Tillv	Spec	Tillv			Spec	Tillv	
Vattenförsörjning; avlopp, avfall, och sanering (E)		Spec	Nej	Båda	Tillv	Nej	Nej	Tillv	Båda		Nej	Spec	Nej
Byggverksamhet (F)	Tillv	Spec	Spec	Spec	Båda	Nej	Nej	Nej	Båda	Spec	Spec	Spec	Spec
Handel; reparation av motorfordon (G)	Spec	Spec	Spec	Båda	Tillv	Tillv	Tillv	Nej	Spec	Tillv	Spec	Spec	Spec
Transport och magasiner (H)	Tillv	Spec	Båda	Spec	Båda	Nej	Nej	Nej	Spec	Nej	Spec	Båda	Spec
Hotell- och restaurangverksamhet (I)	Nej	Nej	Tillv	Nej	Nej	Spec	Spec	Spec	Tillv	Tillv	Nej	Nej	Nej
Informations- och kommunikation (J)	Båda	Nej	Nej	Nej	Nej	Båda	Spec	Tillv	Tillv	Nej	Nej	Nej	Tillv
Finans- och försäkringsverksamhet (K)	Tillv	Nej	Nej	Nej	Tillv	Båda	Båda	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Fastighetsverksamhet (L)	Tillv	Nej	Spec	Spec	Tillv	Nej	Båda	Spec	Båda	Nej	Båda	Nej	Nej
Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (M)	Nej	Tillv	Nej	Tillv	Båda	Båda	Tillv	Båda	Tillv	Tillv	Nej	Nej	Tillv
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster, stödtjänster (N)	Tillv	Nej	Nej	Båda	Spec	Nej	Nej	Tillv	Båda	Nej	Nej	Spec	Båda
Offentlig förvaltning, försvar; obligatorisk socialförsäkring (O)	Tillv	Tillv	Tillv	Nej	Båda	Spec	Spec	Nej	Tillv	Nej	Nej	Tillv	Tillv
Utbildning (P)	Tillv	Spec	Spec	Spec	Nej	Nej	Spec	Nej	Båda	Spec	Spec	Båda	Spec
Vård och omsorg; sociala tjänster (Q)	Nej	Spec	Spec	Spec	Båda	Tillv	Tillv	Spec	Båda	Båda	Båda	Båda	Spec
Kultur, nöje och fritid (R)	Tillv	Tillv	Nej	Nej	Nej	Spec	Spec	Tillv	Nej	Tillv	Nej	Tillv	Tillv
Annan serviceverksamhet (S)	Tillv	Nej	Nej	Nej	Tillv	Spec	Nej	Båda	Nej	Tillv	Nej	Tillv	Tillv